

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

De Reformatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

- cap.8. conclus. 2. Agid. de ConincK de Sacrament. tom. 2. disp. 6. num. 1. cum seqq. Vasquez tom. 4. in 3. part. quæst. 190. art. 2. dub. 1. Megal. p. 1. instit. Confess. lib. 5. cap. 3. nuuec. 6. cum seqq. Molfes. in sum. Theologia moralis tract. 7. cap. 10. nu. 9. Fagundez. in quinque Ecclesia præcepta, præcept. 2. in præmio, & lib. 1. cap. 3. num. 2. & lib. 3. cap. 1. num. 4. nouissime Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex antiquo iure descriptas, & per Concil. Trid. innotatas, constit. 23. pag. 263. cum seqq.
13. Trullench in Decalog. lib. 3. cap. 3. dub. 2. num. 1.
1. CANON IX.] Vide S. Thom. 3. p. quæst. 84. art. 3. Sot. in 4. distinct. 14. quæst. 1. art. 3. Nauarr. in manual. cap. 4. nu. 7. Onuphr. disput. 3. de Pœnitent. sect. 1. quæst. 5. dub. 3. Valer. Reginald. in praxi fori pœnitent. lib. 1. num. 138. Soar. tom. 4. de Pœnitent. disp. 19. sect. 1. num. 9. cum seqq. Molfes. in sum. Theologia moral. tract. 7. cap. 5. num. 28. Fagundez. in quinque Ecclesie præcepta, præc. 2. lib. 2. cap. 1. num. 2. & lib. 3. c. 3. n. 18.
14. 2. CANON X.] Vide Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 1. num. 154. cum seqq. Marcel. Megal. p. 1. instit. Confess. lib. 1. cap. 4. Molfes. in sum. Theologia moralis tract. 7. cap. 14. a num. 100. Fagundez. in quinque Ecclesie præcepta, præc. 2. lib. 7. c. 1. num. 2. Torreblanca de iure spirit. lib. 14. cap. 1. num. 20.
15. Sacerdotes solos esse ministros absolutionis, illisque, & non omnibus & singulis Christi fidelibus fuisse dictum, Quacunq; ligaueritis, &c. ex hoc loco colligunt Valer. Reginald. d. lib. 1. c. 1. Agid. de ConincK de Sacramentis tom. 2. disp. 8. a princip. Molfes. d. c. 14. num. 19. Fagundez. d. præcept. 2. lib. 7. c. 1. num. 1. Bartholæa S. Fausto tomo 3. in tract. de Pœnitent. lib. 6. quæst. 28. cum seqq.
2. CANON XI.] Vide Fran. Leon. in thesauro fori eccles. p. 2. c. 5. num. 49. Cöpolan. de casibus reseru. p. 1. sect. 1. art. 1. num. 6. Molfes. in summa Theologia moralis tract. 7. cap. 17. num. 17. Fagundez. in quinque Ecclesie præcepta, præcept. 1. lib. 8. cap. 1. n. 4. metipsum de officio & potestate p. 3. allegat. 50. num. 185. post princip. Et verba canon. quoad exterrnam potestatem, id est. quoad forum exterius, intelligit Henricquez. in sum. d. 6. c. 14. in princ. Paul. Comitol. respons. moral. li. 1. q. 25. n. 10. Bartholæa S. Fausto to. 3. in tract. de Pœnit. li. 8. q. 3.
3. CANON XII.] Vide Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 7. n. 2. & 25. Fernandez. in examine Theolog. moralis p. 3. cap. 6. §. 7. num. 2. Ioan. de Lugo de Sacram. in tract. de Pœnit. disp. 8. sect. 2. num. 45.
4. CANON XIII.] Vide Card. Bellarm. lib. 4. de pœnit. cap. 3. cum seqq. Soar. tom. 4. de pœnit. disp. 37. sect. 1. Vaient. tom. 4. disp. 7. q. 14. pœnit. 2. Marcel. Megal. p. 1. instit. Confess. lib. 6. cap. 1. num. 2. Sayr. Sacramentis in genere. lib. 2. cap. 29. q. art. 3. vers. quo supposito, Bonacina de Sacrament. disp. 5. q. 5. sect. 3. puncto 2. num. 8. cum seqq. Molfes. in sum. Theologia moralis tract. 7. cap. 25. num. 30. Fagundez. in quinque Ecclesie præcepta, præcept. 2. lib. 9. cap. 1. num. 1. Ioan. de Lugo d. tract. de Pœnitent. disp. 24. sect. 1. num. 8. & 34.
5. CANON XIV.] Vide Nauarr. in man. c. 26. num. 19. 20. cum seqq. & in cap. contrarium, de Pœnit. disp. 5. num. 18. Agid. de ConincK de Sacram. tom. 2. disp. 10. num. 62. Molfes. in sum. Theologia moralis tract. 7. cap. 25. num. 30. Torreblanca de iure spirit. lib. 14. cap. 8. num. 7.
6. CANON XV.] Vide Molfes. in sum. Theolog. moral. tract. 7. cap. 26. num. 56.

De Sacramento Extremæ Vnctionis.

1. Extrema Vnctio est verè & propriè Sacramentum à Christo institutum, & à B. Iacobo promulgatum.
2. Extrema Vnctio confert gratiam, & remittit peccata, ac alleuiat infirmos.
3. Ministri Extremæ Vnctionis sunt Sacerdotes ab Episcopo ordinati.

CANON I.

Siquis dixerit, Extremam Vnctionem non esse verè, & propriè Sacramentum à Christo Domino nostro institutum, & à beato Iacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantum àceptum à Patribus, aut figmentum humanum, anathema sit.

Si quis dixerit, sacram infirmorum Vnctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleuiare infirmos: sed iam cessasse, quasi olim tantum fuerit gratia curationum, anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, Extremæ Vnctionis ritum, & vsum, quem obseruat sancta Romana Ecclesia, repugnare sententiæ beati Iacobi Apostoli, ideoque eum mutandum, posseque à Christianis absque peccato contemni, anathema sit.

1. CANON I.] Vide Maldonat. tom. 2. controuers. tit. de Extrema Vnctione, quæst. 1. Vasquez. in 3. p. tom. 2. disp. 135. num. 4. Emman. de Valle de incantat. & ensalms sect. 2. cap. 11. num. 18. Molfes. in summa Theologia moralis tract. 4. cap. 3. n. 21. Hurtado de Sacram. disp. 4. de Sacramentis in genere, difficult. 2. vers. iam tamè. & tract. de Extrem. Vnct. disp. 1. & plures alios Doctores citatos ad cap. 1.
2. CANON II.] Vide Magill. in 4. distinct. 23. Iodoc. Cocc. in thesauro Cætholico lib. 7. art. 6. Sayr. de Sacramentis in genere lib. 5. cap. 1. quæst. vnic. art. 2. vers. de sacramento Extremæ Vnctionis, Petr. de Ledesma in sum. p. 1. de Sacrament. vbi de sacram. Extremæ Vnct. cap. 1. conclus. 1. Emman. de Valle de incantat. & ensalms sect. 2. cap. 11. num. 16. Molfes. in sum. Theolog. moralis tract. 1. cap. 8. num. 40.
3. CANON III.] Vide Valer. Reginald. in praxi fori pœnitent. libro 28. num. 60. Molfes. in summa Theologia moralis, tract. 4. cap. 3. numero 51. & plures Doctores relatos cap. 3.

4. Suprà de hoc Sacramento in princip. & cap. 1.
5. Marc. 6. Iacob. 5.
6. Suprà c. 2. de hoc Sacramento.
7. Supr. c. vlt. Conc. Cabil. c. 18. Iacob 5.

DE REFORMATIONE.

Si prohibiti ascendere ad Ordines, ascendant; si suspensi, aut interdicti à proprio Prælato malè se gesserint, puniantur.

CAPVT PRIMVM.

1. Locum habet hoc cap. etiam in clericis secularibus.
2. Habet locum in suspensionibus, & prohibitionibus tam temporarijs, quam perpetuis.
3. Sensus à ministerio Altaris, vel interdictus ad se promouendum cõtra voluntatem sui Ordinarij, non potest promoueri, neque habilitari.

Barbos. Collect. in Conil. Trid.

I 2 CVM

CVM honestius, ac tutius sit subiectis, debitam Præpositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deservire, quam cum Præpositorum scandalo graduum altiorum appetere dignitatem ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Præfato, ex quacumque causa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus, aut qui à suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus Ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licentia de se promoueri faciendo, aut ad priores Ordines, gradus, & dignitates, siue honores, restitutio suffragetur.

Per hoc cap. correctum esse cap. ex tenore, & ampliatum cap. ad aures, de temporib. ordinat. ita ut comprehendat quoque clericos seculares, etiam dignitates, vel beneficia, quibus annexus sit Ordo, obtinentes tã quoad facultatē prohibendi ascensum ad Ordines, quam etiam suspendendi, ipsisque potestatem appellandi adeptam fuisse, referunt decem additio ad Nauarr. consil. 42. in notis, sub tit. de temporib. ordinat. Sayr. in floribus decis. sub eodem tit. decis. 63. Aloys. Ricc. in praxi rerum fori eccles. decis. 564. in 1. edit. alias resol. 486. num. 7. in 2. edit. adlerens pariter resolutum arctatum ad Ordinem recipiendum, & prohibitum ex hoc decreto non incidere in pœnam cap. licet canon. de elect. lib. 6. iuxta cap. commissis, eod. tit. & lib. atque etiã quod si admittitur appellatio, non tamen recurus.

2. Habere locum in suspensionibus, & prohibitionibus tam temporarijs, quam perpetuis, & temporalem prohibitionem, & suspensionem dici eam ubi ex delicto occulto extrajudicialiter procedit Episcopus ad suum beneplacitum prohibendi, & suspendendi, tenet Aldan. in compendio canonicarum resolut. lib. 3. tit. 4. num. 10. ubi attestatur sic fuisse decretum in nullius 3. Februarij 1593.

3. Suspensum à ministerio Altaris, vel interdictum à se promouendum contra voluntatem sui Ordinarij, non posse promoueri, neque habilitari, dicit decretum Aldan. citato loco.

Prælati Regularibus competere facultatem attributam Episcopis hoc decreto, resoluit Aldan. d. tit. 4. num. 15. ubi refert sic resolutum 3. Aprilis 1621.

Nemo Episcoporum, qui Titulares vocantur, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis, ordinare præsumat.

C A P V T I I.

1. Episcopus titularis vigore cuiuscunque privilegij nullum etiam prætextu familiaritatis ordinare valet, & si secus faciat, est suspensus per annum ab exercitio Pontificalium.
2. Episcopus titularis suffraganeus, cui annua pensio 200. aureorum super fructibus Episcopatus, cuius est suffraganeus, referata fuit, illam accipere debet, quatenus inseruiat.
3. Pontificalia exercere non potest in loco exempto Episcopus accersitus ab illius Superiore, nisi de li-

centia Episcopi loci, intra cuius fines locus huiusmodi exemptus fuerit constitutus.

4. Episcopus titularis non potest familiarem suum triennem ordinare.

5. Episcopus ordinans sibi non subditum absque sui proprij Prælati expresso consensu, aut litteris dimissorijs, ab exercitio Pontificalium per annum est suspensus.

6. Ordinati ab Episcopo titulari sine consensu Episcopi, ipso iure suspensi sunt.

ET, quoniam nonnulli Episcopi ad Ecclesiarum quæ in partibus infidelium consistunt, clero carentes, & populo Christiano, cum ferè vagabundi sint, & permanentem sedem non habeant, non quæ Iesu Christi, sed alienas oues, in scio proprio Pastore, quærentes dum per hanc sanctam Synodum se Pontificalia officia in alterius diœcesi, nisi de loci Ordinarij expressa licentia, & in personas eidem Ordinarij subiectas tantum, exercere prohibitos vident, in legis fraudem, & contemptum, quasi Episcopalem cathedram in loco nullius diœcesis sua temeritate eligunt, & quoscumque ad se venientes, etiam si suorum Episcoporum, seu Prælatorum litteras commedatarias nō habeant, clericali caractere insignire, & ad sacros etiam Presbyteratus Ordines promouere præsumunt: quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes ac ignari, & qui à suo Episcopo tanquam inhabiles & indigni reiecti fuerunt, ordinati nec diuina officia peragere, nec Ecclesiastica Sacramenta rectè valeant ministrare. Nemo Episcoporum, & qui Titulares vocantur, & etiam si in loco nullius diœcesis, etiam exempto, aut aliquo monasterio cuiusvis Ordines refererint, aut moram traxerint, vigore cuiusvis privilegij sibi de promouendo quoscumque ad se venientes pro tempore concessit, alterius subditum, & etiam prætextu familiaritatis continuæ commensualitatis suæ, & absque sui proprij Prælati expresso consensu, aut litteris dimissorijs ad aliquos sacros, aut minores Ordines, vel primam Tonsuram promouere, seu ordinare valeat: contrafaciens & ab exercitio Pontificalium per annum, n̄ taliter verò promoti ad executionem Ordinum sic susceptorum, donec suo Præfato visum fuerit, ipso iure sint suspensi.

^a Infra c. 8. supra sess. 6. c. 5.

^b Sess. 6. c. 5. & sess. 23. c. 8. Conc. Nic. c. 17. Concil. Aurel. c. 15. Concil. Magunt. cap. 14. c. 1. 21. q. 2. 9. q. 2. per totam. c. 1. cum seq. de temp. in 6. & infra sess. 23. de reform. c. 3. 8. & 10.

1. Vide Nauarr. consil. 20. n. 2. de tempor. ord. Henric. in sum. lib. 14. c. 17. §. 3. in fine lit. A. Franc. Leon. in thesauro fori eccles. p. 3. cap. 8. n. 16. & p. 1. cap. 4. n. 24. Sbroz de officio Vicarij lib. 2. q. 7. num. 6. Azor. in sit. mor. p. 2. lib. 3. c. 48. q. 6. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Episcopus pag. 100. col. 1. Piafec. in praxi Episcop. p. 1. cap. 1. n. 15. in fine. Aloys. Ricc. in praxi rerum fori eccles. post. resol. 495. in notab. de materia Episc. n. 1. in 2. edit. Vgolin. de officio Episcopi, c. 26. §. 4. vers. excipitur, Bonacina de Sacram. disp. 8. q. vnic. punct. 4. prop. vnic. nu. 19. Narbona l. 35. gloss. 1. n. 32. tit. 3. lib. 1. nona recop. Hieron. Venero

in examine Episcop. lib. 1. cap. 12. n. 28. Alzed. in praxi Episcop. p. 2. c. 5. de ordinat. num. 40. Campan. in diuersis Canon. rubr. 9. c. 5. Moltes. in summ. Theolog. moralis tract. 2. c. 2. num. 25. prope fin. Thom. Valasc. tom. 1. alleg. iuris allegat. 5. num. 3. Hurtado de Sacramentis tomo 2. tract. de Ordine, difficultate 17. in fine. meupium de officio & potestate Episcopi, part. 2. allegat. 6. à princip. Nouar. in singul. Canonie. concil. 106. & 107. Et de his Episcopis titularibus vide quæ scripsi in eodem tract. p. 1. tit. 1. cap. 6. num. 15. cum seqq.

^a Qui Titulares vocantur.] Episcopus titularis suffraganeus

ganeus alterius Episcopi deputatus, cui annua pensio 200. aureorum super fructibus Episcopatus, cuius est suffraganeus, referuata fuit, illam accipere debet, quatenus inferuat, alias assignanda est successoribus inferuentibus, ita Aldan. in compendio Canonie. resolut. lib. 1. tit. 4. num. 3. vbi refert ita decium sub die 11. Junij 1592.

3. *Etiam si in loco nullius diocesis, &c.* In loco exempto intra fines certa dioceseos existerit non posse Episcopum diocesaneum etiam a superiore loci exempti Ordinario accersitum Pontificalia exercere, nisi de licentia Episcopi loci, intra cuius fines locus huiusmodi exemptus fuerit constitutus, refert resolutum Aldan. citato loco.
4. *Etiam propterea familiaritatis, &c.* Episcopus Titularis familiaritatis ratione neminem ordinare potest, vide Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 26. lit. C. in gloss. sine licentia sui præsulis, vers. tertius casus est, Piafec. citato loco, Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 3. collect. 596. Et in praxi rerum fore eccles. resolut. 266. num. 2. vers. limita 2. in 2. edit. Campan. in diuers. iuris Canon. rubr. 9. cap. 9. num. 6. Nouar. in sing. canon. conclus. 103. num. 7. Alzed. d. num. 40. metipsum de offic. & potest. Episcopi. p. 2. alleg. 5. num. 17. Narbona l. 35. gloss. 1. num. 32. tit. 3. lib. 1. Recop. Cardof. in praxi iudic. verb. Sacramentum Ordinis. num. 26. Marcel. V. lpe in praxi fore eccles. cap. 7. num. 18. in fine, Marchin. de Sacram. Ordinis tract. 1. p. 5. c. 9. num. 16. Torreblanca de iure spirit. lib. 2. c. 13. num. 14.

8. Absque sui proprii Prælati, &c. Vel Vicarij eius, aut Officialis, vt refert decium Sbroz in addit. ad suum tract. de officio Vicarij lib. 2. quest. 41. Præsumptam probari licentiam a proprio Episcopo in fauorem Clerici, qui ab alio Ordines assequutus est, eo ipso quod non inquietat eum, vt per Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 210. nu. 52. Narbona l. 10. gloss. 3. num. 2. tit. 6. lib. 1. Recopilat.

9. Expreso consensu. Ergo non sufficit tacitus, Narbona l. 59. gl. 1. num. 22. tit. 4. lib. 2. Recop. D. Felician. de Vega in relect. c. significasti, num. 32. de foro compet.

10. Ab exercitio Pontificalium per annum, &c. Vide Salzed. d. vers. tertius casus est, Tolet. in instruct. Sacerd. lib. 1. c. 89. vers. tertio, Henriq. in sum. lib. 13. de excommunic. c. 38. vers. secundo Episcopus, Thom. Valasc. allegat. iuris tom. 1. alleg. 45. nu. 18. Bonacin. de censur. disp. 3. q. 6. p. uic. 5. num. 21. Campan. in diuers. iuris Canon. rubr. 9. cap. 5. quos refero Ego ipse d. allegat. 6. num. 4. vbi numeris seqq. habentur quæ Pontificalium nomine veniunt.

11. Taliter verò promoti, &c. Ordinatos ab Episcopo titulari sine consensu proprii Episcopi ipso iure suspensos esse, donec a suo Prælato aliud visum sit, tenent Salzed. ad Bernard. c. 26. in verb. sine licentia sui Præsulis, vers. tertius casus est, Henriq. in sum. lib. 13. c. 38. vers. secundo Episcopus, quos refert & sequitur Thom. Valasc. tom. 1. allegat. 45. num. 18.

Episcopus suos Clericos ab alio malè promotos non ante admittat ad Officia celebranda, quàm eos suo præuio examine dignos iudicauerit.

C A P V T I I I.

1. Procedit hoc decretum quando propter absentiam, vel aliud legitimum impedimentum examen ab Ordinario fieri nequit.
2. Examinati, & probati ad sacros Ordines a prædecessoribus Episcopis nõ cõprehenduntur sub hoc decreto, nisi noua causa post promotionem superueniat.

3. Episcopus non potest examinare promotos a suo antecessore, nisi post promotionem aliqua noua causa superuenierit.
4. Episcopus ille, cui examinatus, & approbatus ordinandus dimittitur, an possit iterum examinare dimissum.

Episcopus quoscumque suos Clericos, præsertim in sacris constitutos, absque suo præcedenti examine, & commendatitijs litteris, quacumque auctoritate promotos, licet tanquam habiles ab eo, a quo ordinati sunt, probatos, quos tamen ad diuina officia celebranda, seu Ecclesiastica Sacramenta ministranda minus idoneos, & capaces repererit, a susceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, suspendere, & illis, ne in altari, aut aliquo Ordine ministrent, interdicere possit.

Suprà cap. prox. & infra sess. 23. de re totum. c. 8.

1. *C*um infra sess. 23. de reformat. cap. 3. Concilium Episcopis interdixit ne subditos suos aliter quàm probatos, & examinatos ad alium Episcopum ordinandos dimittat, ideo hoc decretum procedere quando propter absentiam, vel aliud legitimum impedimentum examen ab Ordinario fieri nequit, affirmat Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 21. lit. B. vers. mea tamen sententia, aduertens quod semper Ordinibus initiandus morum integritate, & vitæ probitate Ordinarij testimonio laudandus, & commendandus est; & quod si aliter ab Episcopo fuerit ordinatus, ordinans a collatione Ordinum per annum, & ordinatus a susceptorum Ordinum executione quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus, infra sess. 23. de reformat. cap. 8.

2. Examinatos, & probatos ad sacros Ordines a prædecessoribus Episcopis nõ comprehendi sub hoc decreto, nisi noua causa post promotionem superueniat, refert decium Gonzal. ad regul. 8. Cancel. gloss. 4. num. 85.
3. Episcopum non posse examinare promotos a suo antecessore, nisi post promotionem aliqua noua causa su-

peruenit, quod si idem Episcopus aliquos minus idoneos iudicauerit, eos suspendere debere attestantur resolutum Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, uum. 69. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fore eccles. decis. 390. in 1. edit. alias resolut. 329. in fine in 2. edit. Gonzal. d. gloss. 4. num. 8. vbi num. 101. ait, quod quando agitur de admittitione Sacramentorum, vel cura animarum exercenda, tunc Presbyter curam animarum exercens, vel Sacramenta ministrans, seu exercere, vel admittitum intendens, potest examinari ab Episcopo successore, licet ab antecessore fuerit approbatus, & si minus idoneus repertus fuerit, excludi debet, si Rector non sit, & perpetuum titulum non habeat; si verò titulum habuerit, potest suspendi, & coadiutor bene meritis illius expensis apponi.

Vtrum autem possit præful ille, cui examiatuatus, & approbatus ordinandus dimittitur, iterum examinare dimissum? vide Campan. in diuers. iuris Canon. rubr. 9. cap. 8. num. 31. vers. sed ne, Piafec. in praxi Episcop. p. 1. c. 1. nu. 12. pag. 29. quos refero de officio & potest. Episcopi, p. 2. allegat. 7. n. 22.

Nullus Clericus est exemptus a correctione Episcopi residentis etiam extra visitationem agentis, tanquam sit deputatus a Sede Apostolica.

C A P V T I V.

1. Episcopus non potest ex hoc cap. etiam extra visitationem corrigere, & punire clericos seculares.

exemptos ab Episcopo, & alteri inferiori ordinario seculari intra diocesim existeres subiectos.

Barbos. Collect. in Concil. Triid.

^a Suprà c. 7. & sess. 6. de reform. c. 3. c. irrefragabili in princ. de off. ord.

^b Suprà sess. 6. cap. 4. de reform. & infr. sess. 24. de reformat. cap. 5.

OMnes Ecclesiarum Prælati, qui ad corrigendum subditorum excessus diligenter intendere debent, & à quibus nullus Clericus per huius sanctæ Synodi statuta, cuiusvis privilegij prætextu, tutus censetur, quo minus iuxta canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit, si in Ecclesijs suis resederint, quoscumque sæculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui alias suæ iurisdictioni subessent, de eorum excessibus, criminibus & delictis, quoties & quando opus fuerit, etiam extra visitationem tanquam ad hoc Apostolicæ Sedis delegati corrigendi, & castigandi^b facultatem habeant; quibuscumque exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententijs, iuramentis, concordijs, quæ tantum suos obligent auctores ipsis Clericis, ac eorum consanguineis capellanis, familiaribus, procuratoribus, & alijs quibuslibet, ipsorum exemptorum contemplatione, & intuitu minimè suffragantibus.

Vide Franc. Leon. in thesaur. fori eccles. p. 2. cap. 2. num. 62. plures per me citatos de officio & potestate Episcopi, p. 3. allegat. 74. & suprà à sess. 7. de reformat. cap. 8.

^{1.} Episcopum non posse ex hoc cap. etiam extra visitationem corrigere, & punire clericos sæculares exemptos ab Episcopo, & alteri inferiori Ordinario seculari intra diocesim existentes subiectos, decisum refert Armen-

dar. in addit. ad recopilat. legum Navarra lib. 1. tit. 6. de visitat. lib. 5. §. 2. num. 9. & Ego ipse d. tract. de officio & potest. Episcopi. p. 3. allegat. 74. num. 4. propè fin. ubi etiam quòd text. in præsentem non derogat consuetudini immemoriali, ex Seraphin. decis. 417. num. 7. nec corrigit Exrrauag. cum Mathaus 3. de heret. inter communes, ex Cened. ad Clementinas collect. 14. num. 9. cum seqq.

Conservatoria litteræ in quibus vim habeant?

C A P V T V.

- 1 Doctores de materia huius cap. agentes.
- 2 Doctores de Conservatorijs, & litterarum conservatoriarum materia tractantes.
- 3 Conservatoria Regularibus concessa non fuerunt sublata ex decreto cap. 20. sess. 24.
- 4 Religiones non habentes Conservatores possunt illos eligere per communicationem privilegiorum cum alijs eos habentes.
- 5 Abbas Ordinis Oliuetani potest eligi in Conservatorem, si Episcopus in Synodo eum deputaverit

- 6 Milites Hierosolymitanos non afficit constitutio Gregorij XV. de Conservat.
- 7 Regulares etiam elapso tempore præfixo in constit. Gregorij XV. in Conservat. illos iuxta eius formam eligere possunt.
- 8 Conservatores Regularium procedere an possint contra debitores ex causa civili.
- 9 Conservator ut suspectus recusari potest.
- 10 Conservatoria aliqua non durant post quinquenniū.

^a Cap. 1. & c. ult. de off. deleg.

Insuper, cum nonnulli, qui sub prætextu quòd super bonis, & rebus, ac iuribus suis diuersæ eis iniuriæ ac molestiæ inferantur, certos iudices per literas Conservatorias deputari obtinent, qui illos à molestijs, & iniurijs huiusmodi tueantur, ac defendant, & in possessione, seu quasi, bonorum, rerum, ac iurium suorum manu teneant, & conseruent, nec super illis eos molestari permittant, eiusmodi litteras in plerisque contra concedentis mentem in reprobam sensum detorqueant: idcirco nemini omnino, cuiuscumque dignitatis & conditionis sit, etiam si Capitulum fuerit, Conservatoriæ litteræ, cum quibuscumque clausulis, aut decretis, quorumcumque iudicium deputatione, quocumque etiam alio prætextu, aut colore concessæ, suffragentur ad hoc, ut coram suo Episcopo, siue alio Superiore Ordinario, in criminalibus, & mixtis causis accusari, & conuenire, ac contra eum inquiri, & procedi non possit: aut quo minus, si qua iura ei ex cessione competierint, super illis liberè valeat apud iudicem Ordinarium conueniri. ^a In civilibus etiam causis, si ipse actor extiterit, aliquem ei apud suos conservatores iudices in iudicium trahere minimè liceat. ^b Quod si in ijs causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conservator ab actore suspectus esse dicatur: aut si qua inter ipsos iudices, Conservatorem, & Ordinarium, controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, ^c Donec per arbitros in forma iuris electos, super suspitione, aut iurisdictionis competentia fuerit iudicatum. Familiaribus verò eius, qui huiusmodi litteris Conservatorijs tueri se solent, nihil illæ profint, præterquam duobus duntaxat, si tamen illi proprijs eius sumptibus vixerint. Nemo etiam similium litterarum beneficio, ^d ultra quinquenniū, gaudere possit. Non liceat quoque Conservatorijs iudicibus vllum habere tribunal erectum. ^e In causis verò mercedum, aut miserabilium personarum, huius sanctæ Synodi super hoc decretum in suo robore permaneat. ^f Vniuersitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & regularia loca, necnon hospitalia, actu hospitalitatem seruantia, ac Vniuersitatem, Collegiorum, locorum, & hospitalium huiusmodi personæ in præsentem canone minimè comprehensæ, sed exemptæ omnino sint, & esse intelligantur.

^b Suprà sess. 7. cap. 14.

^{1.} Vide Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 3. vers. nec possunt, Fr. Emman. quæst. regul. tom. 1. quæst. 65. Gutier. pract. lib. 3. q. 9. Farin. consil. 68. num. 20. Campan. in diuersis iuris canon. rub. 12. cap. 13. num. 24. cum seqq. Aloyf. Rice. in decis. curia Archiep. Neapol. decis. 158. part. 2. Franc. Leon. in thesaur. fori eccles. p. 2. cap. 3. num. 102. cum seqq. Modern. de suppliment. ad sanctiss. part. 2. cap. 11. à num. 7. Sanch. in consil. moral.

tom. 2. lib. 6. cap. 9. dub. 5. num. 11. & 12. metipsum de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 106. à num. 17.

De Conservatorijs, & litterarum conservatoriarum materia, vide Doctores per text. ibi in cap. 1. de officio deleg. lib. 6. Syluest. in summ. verb. Conservator, Azued. ad tit. 8. lib. 1. noua recop. Mandos. de signatura gratiæ, tit. de Conservatoria, Cabedo diuersorum iuris argument. libro 3. cap. 18. Molin.

Molin. de iustit. tract. 5. d. 29. Gutier. d. quæst. 9. Fr. Emman. d. quæst. 65. Aloyi. Rice. in collect. decis. part. 4. collect. 899. & d. decis. 258. Ioan. à Cruce de statu relig. lib. 2. cap. 10. Fr. Ludovic. Miranda in man. Pralat. tom. 2. q. 47. Portel. in dub. regular. verb. Conseruatores. Hieron. Roderic. in compendio quæst. regul. resolut. 33. Ceuall. commun. contra communes tom. 2. quæst. 797. num. 792. cum seqq. Campan. & Franc. Leon. citatis locis, nouissimè Mendez à Castro in praxi Lusitana p. 2. lib. 2. cap. 3. num. 23. cum seqq. Tambur. de iure Abbatum tom. 3. disput. 17. Gabr. Pereira Lusit. decis. 118. num. 15. & 16. Alexandr. Monet. in special. tract. de Conseruatoribus. Et ultra constitutionem Clementis VIII. incip. sanctissimus, de anno 1592. emanauit alia Gregorij XV. incip. Sanctissimus, de anno 1621 quam retuli d. alleg. 106. num. 55. & post me Masfobr. de Synodo Episcopi cap. 3. post dub. 8. In qua constitutione Gregorij XV. inter cetera statutum est, vt coram Conseruatoribus Regulares conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut retrahere non possunt, itaut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in ijs tantum, in quibus rei extiterint, quibus verbis minime sublatam fuisse facultatem, quam habent Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs, dummodo obseruent formam præscriptam constitutionibus Innocentij IV. & Bonifacij VIII. relatis in cap. 1. & fin. de officio deleg. lib. 6. refero decisum Ego ipse d. alleg. 105. in fine, secundum Lugdunen. impress.

3. Conseruatorias Regularibus concessas, quas Concil. in præsentia saluas esse voluit, non fuisse sublatas ex decreto cap. 20. sess. 24. tenet Aldan. in compendio canon. resolut. lib. 4. tit. 8. num. 10. vbi retet sic decisum fuisse sub die 18. Ianuarij 1594.

4. Conseruatorum Regularium priuilegia cum ex dispositione Pij V. extendantur ad tres dioceses, & sic possent eorum iurisdictione extendi ad plures Episcopatus, & ex dispositione Gregorij XIII. teneantur dicti Conseruatores, & Regulares notificare huiusmodi electionem, & deputationem Conseruatorum Ordinario loci, debet illa fieri non solum Ordinario prædicti loci, sed etiam omnibus Ordinarijs, ad quorum dioceses se extendit eorum facultas, seu iurisdictione, ita Aldan. d. tit. 8. num. 11. vbi attestatur sic fuisse resolutum sub die 11. Iulij 1620.

5. Religiones Conseruatores non habentes, illos eligere possunt per communicationem priuilegiorum cum alijs eos habentes, stante dispositione cap. fin. de offic. deleg. lib. 6. vbi habentur ea verba quod plerumque à Sede Apost. Conseruatores conceduntur, ergo cum de facili concedantur Conseruatores, veniunt sub communicatione priuilegiorum, ita Aldan. vbi sup. vbi ait sic decisum sub die 12. Septembris 1620.

6. Abbas Ordinis Oliuetani potest eligi in Conseruatore, si Episcopus in Synodo eum deputauerit iudicem synodalem, ita Sel. in select. canon. cap. 12. num. 4. vbi te-

net ita fuisse resolutum sub die 2. Martij 1619. Vtrum autem Abbates, Priores, & ceteri Prælati Regulares hodie in Iudices Conseruatores eligi possint, vide nouissimè Tambur. de iure Abbatum tom. 3. disput. 17. q. 4.

7. Milites Hierosolymitanos non afficit dicta constit. Gregorij XV. nisi quoad Conseruatores, & non quoad iudices ordinarios habentes ordinariam iurisdictionem intra limites suorum Prioratum, Sel. citato loco, vbi testatur ita resolutum in Meleuitana 6. Februarij 1627.

8. Regulares, qui in tempore sibi in dicta constitutione Gregorij XV. præfixo, Conseruatores eligere non curauerunt, dicto tempore elapso quocumque eis libuerit, Conseruatores iuxta formam dictæ constitutionis eligere possunt, Sel. d. cap. 12. num. 7. vbi dicit sic resolutum sub die 18. Septembris 1627.

9. In ciuilibus etiam causis, &c. Vide Fr. Emman. d. q. 65. art. 13. Ioan. à Cruce d. cap. 10. dub. 6. concl. 2. Ceuall. d. quæst. 797. num. 792. cum seqq. Fr. Ludovic. Miranda d. q. 47. art. 7. concl. 5. & 6. Portel. in dubijs Regularibus verb. conseruatores, num. 7. Hieron. Roderic. d. resolut. 33. num. 12. & à 26. Franc. Leon. d. c. 3. num. 101. Gutier. præc. lib. 3. quæst. 9. à num. 8. & lib. 4. q. 63. per totam, Cabed. d. c. 18. num. 4. Campan. d. cap. 13. num. 20. metipsum d. alleg. 106. numer. 40. Mendez à Castro d. part. 2. lib. 2. cap. 3. num. 30. in fine.

10. Quod si in his causis, &c. Conseruatorem vt suspectum recusari posse per hoc decretum, tenet Ceuall. d. tom. 4. q. 897. num. 779. cum seqq. quem refero d. alleg. 106. num. 35. Campan. d. cap. 13. num. 25. in fine, contra Azorij per eum citatum.

11. Donec per arbitros in forma iuris electos, &c.] Loqui de Conseruatoribus electis à partibus ad vnam, vel alteram causam, non habentibus, nec valentibus habere Tribunal erectum, dicit Anguian. in tract. de legibus lib. 3. controu. 33. num. 4. De practica procedendi ad eligendos huiusmodi arbitros, vbi contentio fuerit inter Conseruatorem & Ordinarium, vide Ceuall. commun. contra communes tom. 4. q. 897. num. 741. cum seqq. & num. 775. Mendez de Castro in praxi Lusitana p. 2. lib. 2. c. 3. nu. 28. vbi addit eo casu, quo vnus ex illis non herit arbitros eligere, recurri posse ad Regem vt arbitros assumat tanquam protectorem Concilij Tridentini, quod non approbo.

12. Ultra quinquennium,] Transacto quinquennio non durant littere conseruatorie, vt per Fusc. quem citat Ceuall. d. quæst. 897. nu. 789. Fr. Emman. d. quæst. 65. art. 9. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 5. cap. 34. q. 14. Campan. d. c. 13. num. 25. ver. quin si nullo, Fr. Ludovic. Miranda d. quæst. 47. art. 6. vbi quod in Ordinibus, & Religionibus Conseruatorum officium non est temporale, & metipsum d. alleg. 106. num. 50. & 51. Hieron. Roder. d. resolut. 33. num. 8.

13. In causis verò mercedum, &c.] Vide supra sess. 7. de reform. cap. 14.

14. Vniuersitates autem, &c.] Vniuersitatum Conseruatores minime sub hoc decreto comprehendi, tenet Anguian. d. lib. 3. controuers. 33. num. 5. & 6.

De Honestate in vestibus à Clericis seruanda.

C A P V T VI.

- 1 Clericorum proprius habitus, illiusque honestas.
- 2 Habitum non facit Monachum.
- 3 Habitum clericalem honestum non deferens quas penas incurrat de iure Concilij.
- 4 Quod quid attentata constituit. Sixti V.
- 5 Habitum clericalem non tenentur deferre clerici qui habent fructus, aut pensionem non excedentes valorem annuum 60. duc.
- 6 Inseruientes Palatio Apost. in inferioribus ministris si habuerint pensionem, non tenentur in habitu, & tonsura incidere.
- 7 Vestes duæ non longa non requiruntur in clerico.
- 8 Clement. quoniam, de vita, & bon. cler. non habet locum in clerico, qui semel habitum dimisit.
- 9 Clericus non valens ratione paupertatis habitum proprio Ordini congruentem gestare, excusatur.
- 10 Tonsuram propter infirmitatem non deferens clericus nullam penam incurrit.
- 11 Clericus, qui propter aliquod verisimile periculum transformari cogeretur, in nullam penam incidit.
- 12 Habitum dimittens clericus domi suæ, & in occulto excusatur.
- 13 Vestes breuiiores habens clericus ex necessitate itineris excusatur.

Quia

^a 1. Matif.
conc. c. 5.

^b Cap. pot.
rectum. & c.
ex parte de
reg. can. vi.
41. diff.

^c Lib. 3. Cle.
de vita &
honest. Cle.
cap. 1.

Quia verò, ^a *a est habitus non facit monachum*, oportet tamen Clericos vestes proprio congruentibus Ordini semper deferre, vt per decentiam habitus extrinseci morum honestatem extrinsecam ostendant: tanta autem hodie aliquorum inoleuit temeritas, religionisque contemptus, vt, propriam dignitatem, & honorem clericalem parui pendentes, ^b vestes etiam deferant publice laicales, pedes in diuersis ponentes, vnum in diuinis, alterum in carnalibus. Propterea omnes Ecclesiasticae personae, quantumcunque exemptae, quae aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualicumque Ecclesiastica obtinuerint, si, postquam ab Episcopo suo etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum Ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, & per suspensionem ab Ordinibus, ac officio, & beneficio ac fructibus, redditibus, & prouentibus ipsorum beneficiorum, necnon si semel correpti, denno in hoc deliquerint, etiam per priuationem officiorum, & beneficiorum huiusmodi coerceri possint & debeant, secundum Constitutionem Clementis Quinti, in Concilio Viennensi editam, ^c quae incipit, Quoniam, innotando, & ampliando.

1. **V**ide nouissimè Stephan. VVeyms ad constitutiones

24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trident. innotatas, consil. 8. pag. 65. cum seqq. vbi innotatur Clem. quoniam, de vita, & honest. cleric. per decretum Concilij in praesenti. Multa circa decernendum proprium clericorum habitum Ordini & dignitati congruentem, illiusque honestatem, tradunt Cou. pract. cap. 31. num. 7. vers. 4. Roland. consil. 4. num. 27. lib. 1. Salzed. ad Bernard. in pract. c. 78. secundum nouissimam impress. Decian. tract. crimin. tom. 1. lib. 4. cap. 9. num. 96. cum seqq. Moscon. de maieft. milit. Eccles. lib. 1. part. 2. cap. 2. vers. de habitu autem, Vinald. in candel. aureo part. 3. ad fin. in explicat. Bulla Sixti V. de habitu, & tonsura num. 9. vers. tertia assertio. Rendina in prompt. recept. sent. tom. 1. tit. 17. num. 15. Scacc. in tract. de iudic. part. 1. cap. 11. num. 84. & 87. Camill. Borel. in addit. ad Bellug. in speculo Principum rub. 11. §. videamus littera B. & in summa omnium decis. tom. 1. tit. 11. de vita, & honest. cleric. num. 39. cum seqq. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. clericus §. 14. Piafec. in simil. praxi part. 2. c. 3. num. 14. Valer. Reginald. in praxi fori panis. lib. 30. tract. 3. numer. 14. & 15. Fr. Paulin. Berti Lucens. in praxi crimin. regular. tit. 4. cap. 33. num. 10. cum seqq. Cened. pract. & canonic. quest. lib. 1. quest. 4. num. 30. Bellet. disquisit. clerical. p. 1. tit. de disciplina clericali §. 16. à num. 12. Viuian. in praxi iurispatron. part. 3. lib. 15. cap. 4. num. 9. Guid. Pancirol. in thesauro var. lection. lib. 1. cap. 21. Farin. in praxi crimin. part. 1. quest. 8. num. 69. Sanch. de matrimon. lib. 7. disput. 46. num. 5. Thom. Valasc. tom. 1. allegation. Iuris, allegat. 11. Carol. de Graffis de affectibus clerical. in pratud. num. 271. Nicol. Garc. de benef. p. 7. c. 1. à num. 21. Nouar. in singul. Canon. concl. 117. Soar. de Pace in pract. tom. 2. pral. 2. num. 7. Ricciul. de iure personarum extra gremium Ecclesiae existent. lib. 7. cap. 6. num. 1. Sanch. in opuscul. moral. lib. 7. c. 1. dub. 49. num. 2. nouissimè R. P. D. Sperell. amicus noster, decis. 17. num. 44. & decis. 66. num. 8. metiptum de officio, & potestate Episcopi p. 2. alleg. 9.

2. **a** *Etsi habitus non facit Monachum*.] Concordat. c. porrectum, de Regular. vbi gloss. verb. non faciat, cap. consiluit, qui clericus, vel vouen. Card. Tufcus pract. conclus. tom. 4. litt. H. concl. 12. num. 2. Campan. in diuers. iuris canon. rub. 12. c. 4. nu. 5. Bellet. disquisit. clerical. p. 1. tit. de disciplina clericali §. 15. num. 10. Fr. Barthol. de Vecchis in praxi admittendi ad Religionis statum nouitios, disput. 11. dub. 10. sub. nu. 1. quos refero in tract. Axiom. iuris vsufreq. axiom. 109. nu. 1.

3. **b** *Per suspensionem ab Ordinibus, &c.*] Decernit S. Synodus in praesenti, quòd si postquam ab Episcopo suo etiam per edictum publicum moniti fuerint honestum habitum clericalem illorum Ordini & dignitati congruentem, & iuxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab Ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & prouentibus, ipsorum beneficiorum, necnon si semel correpti denno in hoc deliquerint, etiam per priuationem beneficiorum huiusmodi coerceri possint, & debeant.

4. Postea verò contra huiusmodi non deferentes habitum clericalem emanat constitutio Sixti V. incip. Cum sacrosanctam, sub dat. 5. Id. Ianuarij 1588. in Bullario nouo tom. 2. pag. 653. vbi Clericis, & Militibus, qui in hac vrbē praesentes in habitu clericali, ac tonsura, ac Militibus

in militari non incederent, mandatisque super his editis sub certo termino non obederint, praeter alias poenas contra eos inflictas sine vlla alia monitione ipso facto priuatos declarat, quibuscunque dignitatibus, administrationibus, officijs, Canonicatibus, & Praebendis, ac beneficijs etiam simplicibus, & praefimonia per eorum quemlibet in titulum, commendam, vel alias pro tempore obtentis, necnon pensionibus, & fructibus, ac praedijs, bonisque Ecclesiasticis huiusmodi quocunque modis eis referuatis, vel referuandis, omnique iure sibi in eis, vel ad ea quomodolibet competenti; huius constitutionis meminit Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 15. num. 56. Sed hanc Constitutionem dum disponit cum poena priuationis ipso iure beneficij, hoc respectu & parte non esse vsu receptam in Hispania, asserit Nicol. Garc. de benef. part. 7. c. 1. num. 24. quem refert nouissimè Salgado de supplic. ad Sanctiss. p. 1. c. 2. nu. 137. vers. item constitutionem.

Deinde idem Sixtus V. per aliam suam constitut. incip. Pastoralis sub dat. pridie Kalend. Februarij eiusdem anni 1588. declarauit habitum clericalem non teneri deferre clericos non recipientes pensionem, fructus, aut praedia, vel bona Ecclesiastica sibi in vna, vel pluribus vicibus referuata, & concessa summam, seu valorem annum 60. ducatorum aut de Camera insimul non excedentes, seu excedentia.

Et insuper declarat non teneri in habitu, & tonsura clericali incedere inferuientes Palatio Apostolico in inferioribus ministerijs, vt sunt paraphernarij, credentiarij & similes, qui pensiones, aut fructus, bonave Ecclesiastica loco pensionum vsque ad quamcunque summam & valorem percipiunt. Declarat etiam eos clericos, aut milites, quibus pensiones, aut fructus, bonave, aut praedia ecclesiastica ad quamcunque summam referuata, aut referuari concessa sunt, non aliter ad gerendum militarem habitum teneri postquam pensiones, fructus, aut alia praefata cum effectu exigere, aut percipere coeperint, vel per eos steterit quominus exigant, vel percipiant, harum constitutionum tenorem referunt Quarant. in summ. Bullarij, verb. Habitus clericali, Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 13. pag. 129. & 130.

Ex quibus non requiri duas vestes longas in clerico, ex Vinald. receptum dicit Nicol. Garc. de benef. part. 7. cap. 1. num. 23. sed sufficere quòd pallium perueniat ad talos, toga verò tegat genua, resoluunt Jacob. de Graff. in aur. decis. part. 1. lib. 3. cap. 3. num. 3. Vinald. in candel. aureo part. 3. ad fin. in explicat. Bulla Sixti V. de habitu & tonsura num. 9. vers. quarta assertio, Petr. de Ledesma in summ. p. 2. tract. 7. cap. 2. prope conclus. 14. circa fin. Nouar. de nouo iure Pontific. concl. 117. num. 6. Diana moral. resol. p. 4. tract. 1. resol. 91. & demum requiri vestem superiore clericale, quae cooperiat anteriorem, quamuis laicalem, ex Franch. & Scacc. asserit Carol. de Graff. de effectibus cleric. effectu 1. num. 1186.

Dispositionem Clem. quoniam, de vita, & honest. cleric. quam innouat, & ampliat Concil. in praesenti, & supra citatas Sixti V. Constitutiones, non habere locum in clericis, qui semel habitum dimisit, cum in eis requiratur vt tantum perseueret vt publice pro laico existimetur, tenent Farinac. d. q. 8. num. 68. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3.

- cap. 3. numer. 14. verſe. excuſaretur. Proſp. de Auguſtino in addit. ad Quarant. in ſumm. Bullarij. vrb. habitus clericalis. Aloyſ. Ricc. d. collect. decif. part. 4. collect. 956. limit. 3. Vgolin. de officio Epifcopi cap. 12. § 6. num. 3.
9. Nec in clerico qui ratione paupertatis habitum proprio Ordini congruentem gectare non valuerit, vt per Aloyſ. Ricc. d. collect. 956. limit. 2. Zypæ in analytica poſtremi iuris Eccleſ. enarrat. lib. 3. tit. de vita, & honeſt. cleric. nu. 7. Vgolin. d. cap. 12. num. 3. verſ. quinto. Carol. de Graſſis d. effect. 1. num. 175. Decian. tract. crimin. tom. 1. lib. 4. cap. 9. vbi exemplificat quando clericus eſſet ita pauper, vt non poſſet propter paupertatem alias veſtes inuenire, niſi laicales ſibi donatas.
10. Nec in clerico, qui non poteſt propter infirmitatem tonſuram deferre, Capell. Tholoſ. de ciſ. 104. Thom.

Actius intract. de infirmit. p. 2. in verb. clerici, num. 12. Zypæ. vbi ſupra. Vgolin. d. cap. 12. num. 3. verſ. quoad conſuram. Aloyſ. Ricc. d. collect. 956. limit. 1. Bellet. d. tit. de diſciplina cleric. §. 17. num. 9. Carol. de Graſſis d. effect. 1. num. 171. Thom. Valaſc. tom. 1. alleg. 11. num. 9.

Nec in clerico, qui propter aliquod verſimile periculum transformari cogeretur, vt per Rubin. decif. 91. p. 2. Aloyſ. Ricc. d. collect. 956. limit. 4. Zypæ. d. tit. de vita, & honeſt. cleric. num. 7. Piaſec. d. c. 3. num. 14. verſ. excuſaretur.

Nec in clerico, qui domi ſua, & occulto habitum dimittit, vt per Vgolin. d. cap. 12. num. 3. verſ. 4. quem refero d. alleg. 9. num. 19.

Nec in clerico, qui ex neceſſitate iueneris, vel peregrinationis habet veſtes breuiore, vt per Bellet. d. tit. de diſciplina clericali, §. 16. num. 14.

Voluntarius homicida, quantumvis occultus omni Ordine ac beneficio careat: casualis autem, aut vim vi repellens ex causa, ab Ordinario loci, aut Metropolitano cognita causa, ac probatis precibus dispensetur.

C A P V T VII.

- 1 Doctores referuntur de materia huius text. agentes.
- 2 Loquitur de homicidio ex proposito, & per insidias, & voluto.
- 3 Homicidium per industriam, & per insidias, & ex proposito requirit.
- 4 Mandans aliquem baculo verberari eo expreſſo ne occideretur, ſi mandataris armis percufferit, & occiderit, non intelligitur incidiſſe in hoc decretum.
- 5 Canonici Iureconſulti non poſſunt ſubſtitui à Gubernatore ciuitatis.
- 6 etiam Ordinem minorem comprehendit.
- 7 Non extenditur ad penſiones.
- 8 Diſpensare non poteſt Epifcopus in irregularitatibus prouenientibus ex homicidio voluntario occulto, vel manifeſto.
- 9 Non operatur omnimodam impoſſibilitatem, ſed difficultatem præmaximam.
- 10 Diſpensare poteſt Epifcopus in irregularitatibus prouenientibus ex homicidio casuali.
- 11 Diſpensare poteſt Epifcopus cum illo, qui aliquem hominem occidit, non intendens occidere.
- 12 Irregularitas nulla oritur ex homicidio mere casuali, in quo nulla fuerat penitus admilla culpa.
- 13 Irregularitatem, quæ contrahitur ex homicidio voluntario, non contrahit mandans committi homicidium in perſonam vnius, ſi committatur in perſonam alterius.
- 14 Irregularitatem non incurrit is, qui omni diligentia, vt præcaueret, adhibita, dum operam rei licite daret, ſolo caſu fortuito homicidium commiſit.
- 15 Doctores referuntur de intellectu horum verborum agentes.
- 16 Capitulum Sede vacante, & Prelati inferiores, an cõprehendatur hic ſub appellatione Ordinarij loci.
- 17 Cognitio caufe in hac materia poteſt fieri ab Ordinario ſine ordine, & figura iudicij.

Cum etiam qui^a per industriam occiderit proximum ſuum, & per insidias, ab altari auelli debeat, a qui ſua voluntate homicidium perpetraverit^b, etiam ſi crimen id nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros Ordines promoueri poſſit, nec illi aliqua Eccleſiaſtica beneficia, etiam ſi curam non habeant animarum, conferri liceat, ſed omni Ordine, ac beneficio & officio Eccleſiaſtico perpetuo careat, ſi vero homicidium non ex proposito, ſed caſu, & vel vim vi repellendo, vt quis ſe à morte defenderet, fuiſſe commiſſum^c narretur: quam ob cauſam etiam ad ſacrorum Ordinum, & altaris miniſterium, & beneficia quæcumque, ac dignitates, iure quodammodo diſpenſatio debeat, committatur^d loci Ordinario, aut ex cauſa Metropolitano, ſeu viciniore Epifcopo, & qui non niſi cauſa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, diſpensare poſſit.

1. Vide Rebuff. in praxi benefic. rub. de diſpenſat. tit. de corpore vit. ad finem. Nauarr. in man. cap. 27. numer. 239. & ſeq. & num. 250. & conſ. 37. in antiq. ſub tit. de temporibus ordinat. alias conſ. 40. ſub tit. de homicid. in nouis, & in cap. ſi quando, except. 9. de reſcript. Couar. in Clem. ſi furioſus, part. 2. §. 3. num. 6. Valenzuel. conſ. 128. num. 34. tom. 2. Ludouic. Lop. in inſtructorio conſciencie. p. 2. cap. 93. Henriquez in ſumm. lib. 14. cap. 39. Sayr. in floribus decif. ſub titul. de tempor. ordinat. decif. 39. Salzed. ad Bernard. in praxi. cap. 97. littera B. verſ. hodie autem. Nicol. Garc. de benefic. p. 7. cap. 11. per cor. Valer. Reginald. in praxi fori penit. lib. 30. tract. 3. num. 154. Armendar. in addit. ad reſop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de irregular. num. 3. cum ſeqq. Moſſet. in ſumm. Theolog. moralis tract. 6. c. 7. num. 39. Campan. in diuerſion. iuris canonice. rub. 11. cap. 23. à numero 65. & à numero 128. & numero 145. Monet. de

commutation. vltim. volunt. cap. 6. numero 122. Hieron. Roderic. in compendio quaſtion. regul. reſol. 52. ex num. 23.

a Qui ſua voluntate homicidium perpetraverit, &c.] Loqui in homicidio ex proposito, & per insidias, & voluto ſimpliciter, tenet Sel. in ſelectis Canon. c. 18. num. 8. vbi ait ita fuiſſe reſolutum ſub die 11. Auguſti 1605. Aloyſ. Ricc. in praxi rerum fori Eccleſ. reſolue. 446. in prime. Eleganter Fr. M. Franciſcus de Arauto in 1. 2. S. Thoma tom. 1. quaſt. 76. art. 4. dub. 4. num. 13. pag. 402. vbi quod homicidium voluntarium eſt volitum directe, aut in ſe, aut in cauſa quæcumque ſit illa, in qua fuit præuifum, & nihilominus homo, vult cauſam illam caſuale vero eſt volitum indirecte, & ratione negligentie diumtaxat, propter quam non fuit præuifum, neque intentum directe.

Et requirere homicidium per industriam, & per insidias, & ex proposito, referunt decifum Nicol. Gare. de benef.

a Exod. 21. Exod. c. 1. de homicid. b Cap. inquisitionis, de accusat. & cap. cum nō ab homine, de iud. c Cap. ſtudeat 50. diſt. & cap. ſignificati in 6. de homicid.

- benef. part. 7. c. 11. num. 44. in 2. declar. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarr. lib. 1. tit. 18. l. 7. de irregular. num. 8. in fine. Ego ipse d. alleg. 39. num. 49.
4. Vnde is, qui mandauit aliquem baculo verberari eo expresso ne occideretur, si mandatarius armis percussisset, & occiderit, non intelligitur incidisse in hoc decretum, adeo, vt omni Ordine, atque beneficio, & officio Ecclesiastico absque spe dispensationis perpetuo careere debeat, vt referunt decimum Campan. in diuers. iuris canon. rub. 11. c. 23. ante num. 145. Armend. d. loco. num. 8.
5. Canonicos iureconsultos non posse substitui à Gubernatore ciuitatis in ipsius locum in eius absentia, Sel. d. c. 18. in p. 9. vbi testatur ita fuisse resolutum in vna Alatriana 16. Martij 1630.
6. § Sed omni Ordine.] Etiam minori, vt interpretantur Cou. in Clem. si furiosus part. 2. §. 3. num. 5. in fine, Henriq. in summ. lib. 14. cap. 19. §. 1. littera D. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resolut. 404. num. 2. Ego ipse de officio, & potest. Episcopi part. 2. alleg. 39. num. 60. vbi etiam quod nec in suscepi ministrare potest.
7. § Ac beneficio.] Non extendi ad pensiones, referunt decimum Nicol. Garc. de benef. part. 1. cap. 5. num. 136. Armendar. d. lib. 7. de irregular. num. 5.
8. Episcopum dispensare non posse in irregularitatibus proeuentibus ex homicidio voluntario occulto, aut manifesto, neque ad Ordines minores, neque etiam ad beneficium simplex obtinendum, resoluunt Nauarr. in man. cap. 27. num. 194. vers. seipmo, & num. 240. vers. quarto, & consil. 17. in antiq. alias 13. in nouis, de homicid. Saye. in floribus decif. sub eod. tit. decif. 19. Maiol. de irregular. lib. 5. cap. 48. in fine. Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 97. littera A. vers. hodie autem, in fine, Valent. tom. 4. disp. 7. q. 19. puncto 3. §. 5. Petr. de Aragon in 2. 2. q. 64. art. 8. in fine, Tolet. in instruct. Sacerd. lib. 1. c. 31. Henriq. licet dubius, d. c. 19. §. 1. ltr. D. & lib. 13. c. 57. §. 1. Sayr. de censur. lib. 6. c. 7. num. 14. & 15. Farin. in praxi crimin. part. 5. quast. 119. tit. 14. num. 62. Ego ipse d. alleg. 39. num. 59. Fr. Ludouic. Miranda in man. Pralat. tom. 2. quast. 8. art. 9. Villalob. in summ. part. 1. tract. 21. diff. 28. num. 10. Hieron. Roderic. in compendio quast. regul. resol. 52. num. 24.
9. § Perpetuo careat.] Hac verba non operari omnimodam impossibilitatem, sed difficultatem praximam, tenet Campan. d. cap. 23. num. 128. quem refero ego ipse d. alleg. 39. num. 63.
10. § Si vero homicidium non ex proposito, sed casu, &c.] In irregularitatibus proeuentibus ex homicidio casuale posse Episcopum dispensare ad Ordines minores, & beneficium simplex obtinendum ad sacros Ordines, si homicidium casuale sit occultum, resoluunt Nauarr. d. cap. 27. num. 40. vers. quando Henriq. d. lib. 14. cap. 19. §. 2. littera X. Zerol. in praxi Episcop. §. 2. verb. dispensatio, Aegid. de ConincK de Sacrament. tom. 2. disp. 18. num. 111. vers. potest, Hieron. Roder. d. resol. 52. num. 23. Bonacin. de censur. disp. 7. quast. 4. puncto vlt. num. 41. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiastico, tract. 3. quast. 69. in fine part. 1.
11. Vnde Episcopum dispensare posse cum illo, qui aliquem hominem occidit, non intendens occidere, cum huiusmodi homicidium casuale dicatur, post Nauarr. & Henriq. resoluunt Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decif. 521. in 1. edit. alias resolut. 448. num. 2. & 3. in 2. edit. Bonacina d. disp. 7. quast. 4. puncto vltim. num. 7. Ego ipse d. alleg. 39. num. 50.
- Ex homicidio merè casuale cum nulla penitus fuerat admissa culpa, & in quo non dabatur opera rei illicita, nullam oriri irregularitatem, refert decimum Armendar. d. l. 7. de irregularit. num. 3.
- Mandantem committi homicidium in personam vnus si committatur in personam alterius, non dici incidisse in irregularitatem, que contrahitur ex homicidio voluntario, attestant resolutum Armendar. d. l. 7. de irregul. num. 4. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resolut. 412. Campan. d. cap. 23. num. 84. Ego ipse d. alleg. 39. num. 52.
- An is, qui omni diligentia, vt praecaueret, & adhibita dum operam rei licita daret, solo casu fortuito homicidium commisit, irregularitatem incurrat, adeo vt Ordines suscipere, & beneficia obtinere absque dispensatione non valeat, stante hoc decreto? Non incidisse referunt decimum Armendar. d. l. 7. de irregularit. num. 6. Nicol. Garc. de benef. p. 7. cap. 11. num. 53. in 1. declar.
- § Vel vim vi repellendo, &c.] Circa intellectum horum verborum insudant Maiol. de irregular. lib. 1. cap. 2. nu. 10. vers. 20. & lib. 5. cap. 48. num. 10. & 11. Paul. Comitol. respons. moral. lib. 6. quast. 54. num. 3. Auil. de censur. part. 7. disp. 5. sect. 3. Aub. 1. vers. loquendo de iure nouo. Scot. in simili tract. disp. 46. sect. 1. num. 3. Iacob. de Graff. in aureis decif. part. 1. lib. 2. cap. 65. num. 13. Aloyf. Ricc. in collect. decif. part. 4. collect. 930. Petr. de Ledesma in summ. part. 2. tract. 8. de instit. commutativa cap. 18. conclus. 14. diff. 1. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. part. 3. cap. 9. num. 29. Sayr. de censur. lib. 7. c. 7. num. 22. Valer. Reginald. in praxi fori poenit. lib. 30. tract. 2. num. 112. ConincK de Sacrament. tom. 2. disp. 18. num. 73. late Cened. pract. & canon. quast. lib. 1. quast. 24. num. 13. cum seg. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 11. cap. 23. num. 51. Bonacin. d. disp. 7. quast. 4. puncto 6. num. 3. cum segg. Farin. fragment. crimin. part. 2. littera 1. num. 475. Bellet. disquisit. clerical. part. 1. tit. de disciplina clericali §. 5. num. 109. cum seg. Ego ipse d. alleg. 39. num. 54. Hieron. Roder. in compend. quast. regul. resol. 15. num. 73.
- Habere etiam locum cum agitur de repellenda vi illata patri, dicit resolutum Nicol. Garc. de benef. p. 7. c. 11. n. 53.
- § Loci Ordinario.] An etiam Capitulo Sede vacante? vide Ludouic. Beiam respons. casuum conscient. part. 4. casu 37. vers. tandem nullus, Campan. d. c. 23. num. 146. Henriq. d. lib. 14. cap. 20. §. 1. in fine, Doctores, quos plena manu refero d. alleg. 39. num. 16. vbi nu. 17. de Abbatibus, & alijs Prælatibus inferioribus habentibus iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem, & nu. 18. de Superioribus Religionum, & num. 19. de Archiepiscopo in actu visitationis.
- § Qui non nisi causa cognita, &c.] Hanc causam cognitionem posse fieri Ab Ordinario sine Ordine & figura iudicij, & testibus non receptis in forma iudicij, nec iuramentibus, multis firmat Sanchez de matrim. lib. 3. disp. 8. a num. 4.

Episcopus valens ex priuilegio punire subditos alienos, non potest punire clericos alienos reos criminum etiam atrocium, nisi ex proprij clericorum Episcopi, aut persona ab eo deputandæ interuentu.

C A P V T V I I I.

1 In quibus loquatur.

2 Episcopus loci delicti condemnat clericum delinquentem si ibidem inueniatur.

3 Episcopus loci vbi fuit commissum delictum, potest in prima instantia de illo cognoscere quamuis non sit Ordinarius domicilij delinquentis.

a Suprà c. 2. & sect. 6. c. vlt.
b Conc. Maguntien. sub Arnulpho Imper. c. 14. & 15.

Praterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri sunt Pastores, ac proprias oues habent, alienis etiam ouibus præesse quærunt, & ita alienis subditis quandoque intendunt, vt suorum curam negligant, quicunque, etiam Episcopali prædicit dignitate, qui alienos subditos puniendi priuilegium habuerit, contra Clericos sibi non subditos, præsertim in sacris constitutos, quorumcunque etiam atrocium criminum reos, nisi cum proprij ipsorum Clericorum Episcopi, si apud Ecclesiam refererit, aut

aut persona ab ipso Episcopo deputanda interuentu, nequaquam procedere debeat, aliis processibus, & inde secuta quacumque viribus omnino careant.

1. **L**oqui de ijs, qui virtute priuilegij animaduertere volunt in non subditos, assertit Aldan. in compendio Canonie. resolut. lib. 5. tit. 10. num. 8.
 2. Episcopus enim loci delicti inuitur iuri communi, de quo in cap. postulat. & in cap. vlt. de foro comp. quibus iuribus probatur Episcopum loci delicti condemnare clericum delinquentem. quod videtur intelligi, si ibidem talis clericus de linquenti inueniatur. Burr. in d. cap. vlt. nu. 6. & ibi Felin. num. 8. in fine. Grammat. consil. 27. num. 56. cum seq. Menoch. consil. 2. num. 130. Decian. in tract. crimin. lib. 4. cap. 16. num. 12. Vel nisi de more remittatur Clemens. pastoralis, §. verum. de re iudic. vbi Imol. num. 64. & Card. num. 12. vob. denique. D. Barbosa in l. hares absens, §. proinde, in art. de foro delicti num. 5. vbi num. 134. subdit quod inter Ecclesiasticos fit etiam remissio.
- Potest enim ratione delicti Episcopus loci, vbi fuit commissum, cognoscere in prima instantia, quamuis non sit Ordinarius domicili delinquentis, vt refert decisum Franc. Leo in thesauro fori Eccles. part. 2. cap. 1. num. 75. quia Concil. infra sess. 24. de reformat. cap. 20. non fuit illi modis legitimos, quibus quis ex iuris dispositione sortitur forum, vt ostendi de officio, & potest. Episcopi part. 3. alleg. 81. num. 14.

Beneficia vnius diœcesis nullo pretextu vniantur beneficijs alterius diœcesis.

C A P V T IX.

- 1 Doctores referuntur de materia huius cap. agentes.
- 2 Præstimoniam an sint beneficia Ecclesiastica.

ET, quia iure optimo distincte fuerunt diœceses, & parochia, ac vnicuique gregi proprii attributi Pastores, & inferiorum Ecclesiarum Rectores, qui suorum quisque ouium curam habeant, vt ordo Ecclesiasticus non confundatur, aut vna & eadem Ecclesia duarum quodam modo diœcesium fiat, non sine graui eorum incommodo, qui illi subditi fuerint, beneficia vnius diœcesis, etiam si parochiales Ecclesie, Vicarie perpetuae, aut simplicia beneficia, a seu præstimoniam, aut præstimoniales portiones fuerint, etiam ratione agendi cultum diuinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de causa, alterius diœcesis beneficio, aut monasterio, seu collegio, vel loco etiam pio perpetuo vniantur, decretum huius sancte Synodi super huiusmodi vnionibus in hoc declarando.

1. **V**ide Paul. Fusc. de Visitat. lib. 2. c. 26. nu. 24. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. vnio, §. 8. Nicol. Garc. de benef. part. 1. cap. 2. num. 85. Valer. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 30. tract. 3. num. 302. Aloyf. Ricc. in praxi reu. num. fori Eccles. decis. 492. in 1. edit. alias resol. 383. num. 5. l. 1. in 2. edit. Hieron. Roderic. in compendio quest. regul. resolut. 15. num. 33. Sanch. in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 7. cap. 29. num. 180. metipsum de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 66. num. 9.
- a Seu præstimoniam } An sint beneficia Ecclesiastica, late disputati in tract. de iure Ecclesiast. lib. 2. c. 8. & ibi citatis addo Suar. de Relig. tom. 1. lib. 4. de Simonia cap. 25. num. 2.

Beneficia Regularia conferantur non nisi Regularibus actu, aut qui esse debeant.

C A P V T X.

- 1 Doctores referuntur de materia cap. agentes.
- 2 Beneficia S. Ioannis Hierosolymit. comprehenduntur sub hoc decreto.
- 3 Regulares etiam Canonici sunt incapaces beneficij simplicis.
- 4 Milites Regulares S. Iacobi, & alij similes sunt capaces beneficiorum secularium.
- 5 Equites Capellani Religionis S. Stephani presentari possunt ad Ecclesias seculares.
- 6 Canonici sancti Georgij in Alga potest admitti per Datariam ad parochialem Ecclesiam sibi resignatam.
- 7 Beneficia regularia quæ?
- 8 Religiosus vnius Religionis non est capax beneficij alterius Religionis.
- 9 Religiosus non est capax beneficij alterius monasterij eiusdem Ordinis.
- 10 Beneficium regulare administrationem non habens dari potest his, qui habitum nõdum suscepero, modo illi suscipere, & professionem emittere teneantur.
- 11 Beneficia administrationem habentia dari possunt his solum qui professionem prius emisierint.
- 12 Beneficia regularia secularibus, & e conuerso in subsidium dari possunt.
- 13 Beneficia regularia quando dicantur dari in subsidium secularibus, & e contra.

Regularia a beneficia, in titulum Regularibus professis prouideri consueta, cum per obitum, aut resignationem, vel aliis illa in titulum obtinentis vacare contigerit, & religiosi tantum illius Ordinis, & vel ijs, qui habitum, omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non alijs, ne vestem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

1. **V**ide Nauarr. consil. 9. de præbend. in antiq. alijs consil. 11. de statu monach. in nouis, Sayr. in floribus decis. sub illo tit. de præbend. decis. 8. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 4. quest. 5. num. 2. Fr. Emman. quest. regul. tom. 1. quest. 34. art. 3. Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. beneficia, §. 5. Seraphin. decis. 1165. & 1405. Mantie. decis. 68. nu. 5. Azor. infra.

a Dionys. 60. pag. 2. Vide Constantin. c. 1. de his que sunt a p. & infra sess. 24. de reformat. 12. in fi. & c. 17. b. supra sess. 7. c. 6. & 7. infra sess. 24. de reformat. c. 13. & 15.

2.

a Cap. cum de beneficio de præbend. in 6. & infra sess. vii. c. 1. circa mediũ de reg. & mon. Deut. 22. c. cum caulam de elect. & c. quidem de Apo.

- instit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 4. Aloysi Rice. in collect. de res. part. 4. collect. 763. & in praxi aurea resolut. 332. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 8. à princip. Nicol. Garc. de benef. p. 7. e. 10. Franc. Leo in thesaurio fori eccles. p. 2. e. 3. num. 19. Viuian. de iure patronat. p. 2. lib. 1. cap. 1. ex num. 79. in nouiss. impr. Campan. in diuersis iuris Canon. rubr. 12. cap. 7. à num. 14. Sanchez. in præcepta Decalogi lib. 7. e. 29. à num. 27. Ioan. Anton. Masfobr. in sua praxi habendi concursus. pralud. 7. dub. 21. à nu. 2. Hieron. Roder. in compendio quæst. regul. resolut. 15. à nu. 4. Anton. Fabric. de re benef. tit. de seculari & regulari benefico. Cardinal. Tusch. romo 1. littera B. conclus. 67. Sebast. Cæsar. in relect. de ecclesiastica hierarchia. dist. 14. §. 1. n. 2. Paul. Layman. in Theologia morali lib. 4. tract. 2. e. 4. numer. 1. & 2. Squillante de privileg. clericor. cap. 4. nu. 2. Tamburin. de iure Abbatum tom. 2. dist. 9. q. 7. num. 18. Rot. in Ferrarien. Prioratus 18. Aprilis 1611. coram Atrebaton.
2. Comprehendi sub hoc decreto beneficia Religionis S. Ioan. Hierosolymitani. censuit Rota decis. 569. p. 2. recit.
3. Regulares sunt incapaces beneficij simplicis. etiam si essent Canonici regulares. non autem beneficij curati. iuxta dispositionem cap. quod Dei timorem. de statu monach. sed hoc ex tylo concedi non debet. nisi instante Episcopo pro necessitate. vel utilitate Ecclesiæ. Ita refert decifum Nicol. Garc. de benefico. p. 7. cap. 10. num. 31. & 32.
4. Beneficiorum secularium. siue simplicium. siue curatorum. capaces sunt Milites Regulares militiæ S. Iacobi de Spatha. alijsque huiusmodi non emittentes omnia tria vota substantialia. ita refertur decifum Nicol. Garc. in addit. ad suum tract. de benef. p. 1. cap. 4. num. 24. Ego ipse de officio & potest. Episcopi p. 3. alleg. 57. num. 174.
5. Equites Capellanos Religionis S. Stephani Papa & Mart. etsi habeant proprias Ecclesias dictæ Religionis subiectas. præsentari posse ad alias Ecclesias seculares. ex lib. statutorum. & constit. dictæ Religionis. fol. 26. ex Viuian. dixi d. alleg. 57. num. 173.
6. Canonicum S. Georgij in Alga admitti per Datariam ad Parochialem Ecclesiam ei resignatam. ait Aldan. in compendio Canon. resolut. lib. 3. tit. 4. nu. 10. vbi attestatur sic fuisse resolutum in Veronen. 17. Nouembris 1629.
7. a. Regularia beneficia. Quæ dicantur. latè tradunt Sanchez d. lib. 7. e. 29. à num. 11. Hieron. Roderic. d. resolut. 15. num. 27. cum seqq. Ego ipse d. p. 3. alleg. 57. num. 168.
8. b. Religiosis tantum illius Ordinis. &c. Religiosum illius Religionis non esse capacem beneficij Regularis alterius Religionis. resoluunt Rebuff. in praxi benefico. tit. de dispensat. cum regular. à nu. 2. Nauarr. commento 4. de Regular. num. 23. in princip. Fr. Emman. quæst. regular. tomo 1. quæst. 34. art. 8. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 8. num. 96. cum seqq. Hieronym. Roder. d. resolut. 15. num. 4. Sanchez d. lib. 7. e. 29. num. 29. vbi num. 30. subdit nec Pontificem solum esse concedere Regularibus gratiam assequendi beneficium alterius Ordinis. nisi transferendo illos ad id monasterium. ad cuius collationem beneficium assequuntur. & num. 31. hinc colligit integrum. non esse duobus Religiosis diuersorum Ordinum permutare beneficia regularia de licentia suorum Prelatorum. quia neuter est beneficij alterius capax. & citat Bellem. de permus. benef. p. 2. quæst. 11. num. 2.
9. Idem iuris esse quantum ad beneficia alterius mona-

sterij eiusdem Ordinis. resoluunt Rebuff. in praxi benefico. tit. de dispensat. cum regularib. à num. 2. Nauarr. de commento 4. de regul. num. 23. in princip. Fr. Emman. quæst. reg. tom. 1. quæst. 14. art. 8. Sanchez d. lib. 7. cap. 29. nu. 29. Hieron. Roder. d. resolut. 15. num. 30. per cap. cum singula. §. prohibemus. de præbend. lib. 6. vbi id grauitè interdicitur. eaque acceptantes sunt ipso iure inhabiles. & ineligiblees.

7. Vel ijs. qui habitum. &c. Ergo beneficium regulare dari potest his. qui habitum nondum suscepere. modo illum suscipere. & professionem emittere teneatur. Rot. in Carpentoraten. Prioratus 19. Aprilis 1619. coram bona mem. Buratto. inter eius impressas decis. 390.

Beneficia regularia administrationem non habentia. nec non quafius Monachales. & Canonicales portiones Regularibus prouideri consuetas possunt Ordinarij collatores conferre necum eius Ordinis professis. sed etiam secularibus. qui habitum suscipere. & professionem emittere omnino teneantur. ita refertur decifum Gonzal. ad regul. 8. Cancellar. gloss. 8. num. 77. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. nu. 23. Sanchez d. lib. 7. cap. 4. nu. 24. Hieronym. Roder. d. resolut. 15. sub num. 4. Masfobr. in praxi concursus. pralud. 7. dub. 21. num. 9.

8. Ad beneficia vero huiusmodi administrationem. habetia nullum eligi debere. nisi prius professionem expressè emisierit. innuit Puteus decis. 254. lib. 2. in correctis. & expressè sub die 12. Decembris 1585. resolutum fuisse attestantur Piafec. d. num. 23. pagina 336. Campan. in diuersis iuris Canonie. rubr. 12. cap. 7. num. 16. Nicol. Garc. de benefico. p. 7. cap. 10. num. 10. Gonzal. d. gloss. 8. num. 78. & huius decisionis meminit Rota in dicta Carpentoraten. Prioratus 20. Martij 1620. coram bona mem. Buratto. inter eius impressas decis. 463. num. 1.

In subsidium verò. veluti si deficiant Regulares. aut necessitas urgeat. puta quia idonei non reperiuntur. beneficia regularia secularibus. & è conuerso conferri posse probat text. in cap. inter quatuor. de relig. domib. & resoluunt Rebuff. in concord. tit. de collation. §. volumus. vers. conformitatem. & in praxi tit. de dispensat. cum regular. num. 40. & in tract. nomin. quæst. 5. num. 13. vers. fallit nisi idonei non reperiuntur. Gonzal. d. gloss. 8. nu. 43. Nicol. Garc. d. p. 7. e. 10. nu. 16. Azor. institutionum moralium p. 2. lib. 3. cap. 26. quæst. 5. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 30. tract. 3. num. 158. Paul. Layman. in summa Theologia morali lib. 4. tract. 2. e. 4. num. 2. vers. excipe quæst. & expressè quòd Sacerdos Regularis in subsidium. vt supra. admittatur ad seculare beneficium curatum. tradit Abb. in c. 1. de capell. mon. quam referunt & sequuntur Cephal. consil. 338. nu. 25. Ioan. Baptif. Costa de remed. subsid. remed. 71. num. 2. vbi intelligit siue sit liberum. siue iurispatronatus laicorum.

Quando autem dicantur beneficia regularia dari in subsidium secularibus. & è contra ponit Abb. in d. cap. inter quatuor. quem refert & sequitur Azor. d. q. 5. asserens hunc ordinem esse seruandum. videlicet vt si alij eiusdè cœnobij fuerint. hi adhibeantur. sin minus. aduocentur alij Monachi alterius cœnobij. eiusdem tamen Ordinis. quòd si nec hoc fieri queat. supponantur alij alterius Ordinis Religiosi. vt colligitur ex e. relatum. ne clericis. vel mon. quòd si. etiam hi desiderentur. tunc seculares clerici in eorum locum sufficiunt.

Nullus admittatur ad professionem. nisi vt in Ordine. ad quem transfertur. sub obedientia maneat. & beneficiorum secularium etiam Curatorum incapax existat.

CAPVT XI.

- 1 Doctores de materia & intellectu huius cap. ageres.
2 Prelatus non potest suis Religiosis translati. absq; iusta causa concedere facultatem standi extra monasterium.
3 Superior potest dare licentiã translato ad modicũ tẽ-

- pus standi extra monasterium causa predicationis.
4 Translati ad Carthusianos possunt ibi in claustris Priores. & extra claustrum procuratores esse.
5 Regulares nulli etiam Canonici possunt sine dispensatione Apostolica beneficia curata. nec in perpetuum

- petuum, nec ad tempus habere.
- 6 Canonici Regulares non sunt admittendi ad curam Parochialium Ecclesiarum absque Sedis Apost. dispensatione.
- 7 Canonici Regularibus Lateranen. non licet etiam.

- 8 Milites Regulares non emittentes tria vota substantialia non sunt incapaces beneficiorum secularium.
- 9 Sacerdos adscriptus Ecclesie receptitiae, si fiat miles Capellanus Hierosolymitanus non potest pretendere fructus Ecclesie receptitiae.

* Additio ad cap. 27. Concilii Agathensis.

Quia vero Regulares, a de vno ad alium Ordinem translatis, facile a suo Superiore licentiam standi extra Monasterium obtinere solent, quo vagandi, & apostatandi occasio tribuitur: nemo cuiuscunque Ordinis Praelatus, vel Superior vigore cuiusvis facultatis aliquem ad habitum, & professionem admittere possit, nisi ut in Ordine ipso, ad quem transfertur sub sui Superioris obedientia in claustris perpetuo maneat, ac taliter translatus, etiam si Canonorum Regularium fuerit, a ad beneficia secularia, etiam curata omnino incapax existat.

- 1. **V**ide Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 15. num. 79. Nauarr. commento 4. de regul. num. 11. et 12. Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. q. 53. art. 4. AZOR. instit. mor. p. 1. lib. 12. c. 14. q. 12. vers. in Concilio. Sanchez in precepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 7. num. 81. et 82. Hieron. Roderic. in compend. quest. regul. resol. 1. 2. num. 88. qui aiunt ante hoc decretum fuisse frequentissimum translatum legitima licentia de vna in alteram Religionem posse a superiore Religioso, ad quam transfertur, admitti animo eius, non retinendi in claustris, sed dandi ei postea licentiam manendi extra claustrum perpetuo, vel per multos annos, sed vix a culpa liberum quod bono fine ea dimissio destitueretur, finis enim solebat esse vagari, & liberum reddi a iugo regulari. Addunt praeterea plures ex citatis potuisse licere dicto Superiori in aliquo euentu, nempe concurrentibus maxima suae Religionis deferenda necessitate ob molestias, persequutiones, aut dissensiones, vel similes casus, & magna difficultate inueniendi Monasterij, eum Religiosum perpetuo alere in claustris volentis, & magna de translato fiducia; quo casu posse Praelatum admittere illum animo concedendae licentiae manendi extra claustrum non tam ample, & vagae, sed arctate ad eum locum, in quo posset Praelatus eius vitam nosse, eiusque curam habere, eumque corrigere, & si opus esset, alio transferre. Aduertunt deinde citati Doctores decretum hoc non videri inducere ius nouum, sed antiquum declarare, & ita improbare eas licentias, quae communiter erant illicitae, ac statui Religioso valde perniciosae, ac proinde in casu, in quo praedictae licentiae ante id decretum erant licitae, esse quoque modo, quod in eo casu tanta necessitatis nec facile concessae dicantur, nec materiam vagandi praestent, nec sit omne salutis remedium huiusmodi Religiosis occludendum.
- 2. **P**osse Praelatum eam standi extra Monasterium translatis his facultatem concedere, quam licite concedere posset proprijs eius Religionis alumnis, & sicut ijs non posset absque iusta causa concedere, secus tamen illa existente, ita & illis, resoluunt Nau. d. commento 4. de Regular. num. 15. Sanch. d. cap. 7. num. 84.
- 3. **S**uperiorem posse dare licentiam translato ad modicum tempus standi extra monasteria causa praedicationis, vel audiendi confessiones, refert decimum Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarrae li. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 69. Pius V. edidit constitutionem reuocatoriam indultorum recipiendi, vel retinendi Religiosos alterius Ordinis, etiam laxioris, quae incip. Quaecumque, sub dat. Romae pridie Id. Octobris 1569. per quam constitutionem posse Episcopum agere contra Regulares vagantes de vno in alium Ordinem translatos, refert decimum Armendar. d. l. 7. de Religion. num. 68.

- 4. **O**mnes cuiuscunque Religionis legitime translatos ad Carthusianos posse in eadem Carthusiensi Religione in claustris Priores, & extra claustrum procuratores esse, resolutum attestatur Armendar. d. l. 7. de Relig. nu. 67. a Ad beneficia secularia etiam Curata, &c. Nullos Regulares, etiam si Canonici sint, posse sine dispensatione Apostolica beneficia Curata nec in perpetuum, nec ad tempus habere, refert decimum Quarant. in summ. Bullary. verb. Canonici Regularis, Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 7. num. 53. Sanchez in precepta Decalogi tom. 2. lib. 7. cap. 29. num. 71. Mari. Antonin. variar. resolut. lib. 1. resol. 20. num. 13. Aloyf. Ricc. in decis. curiae Archiepisc. Neapolit. decis. 159. p. 1. Hieron. Roderic. in compendio quest. regul. resolut. 15. num. 52. in fine, vbi cum Sanchez citato loco attestatur tacitam Congreg. ex decreto Gregorij XIII. declarasse nullum hodie Regularem esse capacem beneficij curati absque Pontificis dispensatione, Ego ipse in collect. ad cap. quod Dei timorem, num. 3. de statu monachor. vbi plures citant Doctores resoluentes, posse de iure communi, per illum textum Canonicos Regulares, non obstante d. cap. quod Dei timorem, non esse admittendos ad curam parochialium Ecclesiarum absque Sedis Apostolicae dispensatione, resoluunt Fr. Ludovic. Mirandam man. Praelat. tom. 1. q. 32. art. 5. Nicol. Garc. de benef. p. 7. cap. 10. num. 31. Aldan. in compend. canon. resolut. lib. 2. tit. 5. num. 11. vbi attestatur sic fuisse resolutum per S. Congreg. Episcop. & Regul. negotijs praepositam in vna Cremonen. 1. Septembris 1603.
- 5. **C**anonici Regularibus Congregationis Lateranen. non licere etiam de licentia sui Generalis absque permisso Summi Pontificis assumere curam animarum, etiam ad tempus, multoque minus beneficium Curatum ad tempus, refert decimum Quarant. in summ. Bullary. verb. Canonici Regularis, Nicol. Garc. d. p. 7. cap. 10. num. 32. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. num. 23. Gabr. Pennor. lib. 2. histor. tripart. Canon. Regal. c. 72. num. 7. circa med. cum seqq. Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. dist. 9. quest. 7. num. 11. cum seqq.
- 6. **M**ilites Regulares militiae S. Iacobi de Spatha, aliofque huiusmodi non emittentes tria vota substantialia, videlicet castitatis, paupertatis, & obedientiae, non esse incapaces beneficiorum secularium siue simplicium, siue curatorum, neque etiam pensionum, resoluunt Nicol. Garc. in addit. ad suum tract. de benefice. p. 1. c. 4. num. 23. vbi ait sic fuisse decimum sub die 10. Nouembris 1609.
- 7. **S**acerdotem adscriptum Ecclesiae receptitiae, si fiat Miles Capellanus Hierosolymitanus, seu alterius Militiae, non posse pretendere fructus Ecclesiae receptitiae, quia reputatur Regularis, qui non est capax beneficiorum secularium, tenet Aldan. d. tit. 5. num. 12. asserens sic fuisse resolutum sub die 17. Martij 1619.

Solus competenter ex suis dotans, aut de nouo Capellam fundans, ius patronatus obtinet.

C A P V T X I I

- 1 Doctores de materia huius cap. agentes.
- 2 Intelligitur de iuribus patronatus in futurum acquirendis post Concil.
- 3 Ecclesiam in proprio solo suis sumptibus construens,

K in

- in ea iuspatronatus acquirit.
4. Iuspatronatus fundatum in fundo subiecto fideicom-
misso restituendo cum vniuersa hereditate, acqui-
ritur heredi, & fideicommissario.
 5. Compatronus non adiungitur fundatori inuito.
 6. Ecclesiam construens cum protestatione recuperan-
di expensas ab ea, tunc iuspatronatus non illi ac-
quiritur, sed Ecclesie.
 7. Iuspatronatus non acquiritur ex constructione ne-
cessarie, non voluntarie facta.
 8. Iuspatronatus acquiritur ex reedificatione, seu re-
fectione Ecclesie penitus destructe.
 9. Iuspatronatus ex Ecclesie constructione acquiri-
tur absque alia reservatione, nisi illud expresse
remittatur.
 10. Consensus tacitus diocesani in constructione Eccle-
sie ad acquirendum iuspatronatus colligitur ex
institutionibus ipsius factis ad presentationes pa-
tronorum.
 11. Consensus expressus Ordinarij, qui requiritur in cap.
12. Dotans insufficienter, quod arbitratibus Episcopus,
non acquirit iuspatronatus.
 13. Iuspatronatus non acquiritur ex augmento dotis.
 14. Dos ab initio foundationis sufficiens presumitur.
 15. Consensus diocesani requiritur in dotis datione, &
assignatione.
 16. Ad acquirendum iuspatronatus non requiruntur
tria illa copulatiue, fundus, constructio, & dos.
Contra num. 17.
Iuspatronatus honorificum in Ecclesia Conuentua-
li non acquiritur ex sola constructione absque do-
te. ibid.
 18. Instituire presentatos a patronis, & per examen
idoneos repertos, solus potest Episcopus.
 19. Institutio presentati a patronis non potest referuari
alteri quam Episcopo, nisi, &c.
 20. Instituenti ius potest competere Pralatis inferiori-
bus ex causa necessaria.

^a Sess. 25,
cap. 9.
^b Cap. p^{re}sentis cum
seq. 6. q. 7. &
ca. nobis. de
iure patro. &
infra sess. 11.
c. 6. in princ.

Nemo, etiam cuiusvis dignitatis Ecclesiasticae, vel secularis, quacumque ratione, nisi Ecclesiam, beneficium, aut Capellam ^a de nouo fundauerit & construxerit, seu iam erectam, quae tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis proprijs, & patrimonialibus bonis ^b competenter dotauerit, iuspatronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autem foundationis, aut dotationis, huiusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori referuetur.

1. **V**ide Lambertin. de iurepatron. lib. 1. p. 1. q. 2. cum seqq. Paul. de Citadinis in simili tra. p. 3. Roch. eod. tract. verb. Ecclesiam fundauit, & verb. construxit, & verb. dotauit. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 10. Spin. in speculo testam. gloss. 4. princ. Pere. 2. l. 1. gloss. 1. tit. 6. lib. 1. ordin. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 4. quest. 40. num. 40. cum seqq. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. iuspatronatus. Gonzal. ad reg. 3. Cancell. gloss. 18. num. 33. cum seqq. Nicol. Garc. de benef. p. 5. cap. 9. a num. 7. 6. Cardos in praxi iudicium, & aduocat. verb. iuspatronatus, num. 2. cum seqq. Camill. Borell. in summ. omnium dec. tom. 1. tit. 32. a num. 1. Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 5. collect. 1693. Franc. Leon. in thesaur. fors. eccles. p. 2. cap. 6. num. 25. Masobr. in praxi habendi concursus pralud. 7. dub. 6. Vgolin. de officio & potestate Episcopi cap. 51. in princ. num. 6. metipsum in simili tract. p. 3. alleg. 70. num. 1. Lotter. de re benefic. lib. 2. q. 8. a num. 1. Calisto Palao in opere morali tom. 2. tract. 13. disp. 2. punto 2. num. 6. Tamburin. de iure Abbatum, tomo 3. disp. 9. quest. 21.
2. Intelligendum esse hoc decretum de iuribus patronatus in futurum acquirendis post Concilium, non vero de acquisitis, refert decem Ricc. p. 4. decis. 257. Armen-
dar. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 4. tit. 30. l. 1. de iurepatron. num. 22. subdens num. 21. eorum titulos esse ostendendos Ordinarij, & si apparuerit iurapatronatus recte, ac rite concessa fuisse, nec ex illis esse, quae reuocata sunt infra sess. 25. de reform. c. 9. & data fuisse ea lege expressa, ut presentatio fieret Capitulo, seu dignitatibus Cathedralis Ecclesiae, saluum adhuc manere illud ius presentationis, ex d. cap. 9. & sess. 7. de reform. cap. 17. si vero de non simplicibus beneficijs agatur, seruandam esse formam sess. 24. de reform. cap. 18.
3. **De nouo fundauerit et construxerit.** Quamuis aliud sit fundare Ecclesiam, & aliud construere, siquidem fundare dicitur, qui fundum dat, seu assignat ut Ecclesia construatur; construere vero dicitur, qui ipsam construit, vel aedificat, ut in cap. Abbatem, et 2. 18. q. 2. cap. nobis 25. de iurepatron. adhuc haec verba apposita sunt ad demonstrandum quemlibet modum, foundationis scilicet, & constructionis, sufficere ut praedictum ius acquiratur, non vero ut significant foundationem ipsam & constructionem debere coniungi. Ita D. Felician. de Vega ad cap. quantos, nu. 24. de iudic. vbi num. 26. aduertit quod si adit consuetudo quod sola fundatio non operetur huiusmodi iuspatronatus nisi simul cum constructione, ita quod si alter fit qui construit, quam qui fundauit, ille solus sit patronus, ea debet sustineri, sicut in nostra Hispania receptum videmus, in ea enim non qui fundum praestitit ad Ecclesiam, vel Capellam, sed qui illam construxit, vel dotauit, vitur praedicto iurepatronatus, ut notat Nicol. Garc. d. cap. 9. num. 41. Intellege siue qui eam in proprio solo suis sumptibus omnino construeret, cap. Abbatem 18. quest. 2. cap. nobis, de iurepatronatus. siue etiam solum tantummodo, siue fundum ad eam aedificandam obtulerit, ac donauerit. Lambertin. de iurepatronatus. p. 1. lib. 1. quest. 2. art. 2. num. 1. & 2. & Doctores communiter. At quamlibet fundi donationem non tribuere iuspatronatus, sed necessarium esse ut totum dominium transferatur, resoluunt Lamb. d. p. 1. q. 2. art. 2. Masobr. d. pralud. 7. dub. 18.
4. Si vero fundum subiectum sit fideicommissio restituendo cum vniuersa hereditate, iuspatronatus in eo fundatum acquiri haeredi, & fideicommissario, nisi haeres habeat quartam totius hereditatis aliunde, resoluunt Lambertin. d. p. 1. quest. 9. art. 21. Masobr. d. pralud. 7. dub. 12.
5. Fundatori inuito non adiungi compatronum, tenent Lambertin. d. part. 1. quest. 3. artic. 6. Masobr. d. pralud. 7. dub. 11.
6. **Et construxerit.** Etiam absque proprii fundi assignatione, veluti si in solo ab alijs dato ipse proprijs sumptibus libere Ecclesiam construxerit, cap. monasterium 16. quest. 7. alias enim si haec sunt iuxta terminos cap. ad audientiam e. l. 1. de Eccles. aedificand. & cum protestatione recuperandi expensas ab ipsa Ecclesia, tunc iuspatronatus non illi acquiritur, sed Ecclesiae, ex cuius bonis illa fuit constructa, resoluunt gloss. verb. construxisse, in cap. Apostolicos 17. quest. 2. Gonzal. d. gloss. 18. num. 33. Nicol. Garc. de benefic. p. 5. cap. 9. a num. 36. Monet. de communi. ultim. volum. cap. 10. num. 202. & seq.
7. Sicut etiam non acquiritur iuspatronatus ex constructione necessarie, non voluntarie facta, tenent Lambertin. d. p. 1. lib. 1. quest. 4. princ. art. 7. Rot. decis. 167. num. 5. & 6. part. 2. diuers. & decis. 758. num. 2. part. 2. recept. & in Cameracens. pensiois 10. Decembris 1625. coram R. P. D. meo Pironano.
8. Iuspatronatus etiam acquiritur ex reedificatione, seu refectione Ecclesiae penitus destructae, seu funditus dirutae, ita ut noua consecratione indigeat, tenent Roch. de iurepatron. verb. construxit, num. 12. Lambertin. eod. tract. p. 1. lib. 1. q. 6. princ. art. 3. ex num. 13. Bursat. consil. 310. a num. 3.

num. 3. vol. 3. Menoch. *consil.* 90. num. 27. & *consil.* 336. num. 5. cum *segg.* Spin. *de gloss.* 4. num. 28. Zerol. *d. p. 1. verb. iuspatronatus.* §. 2. ad fin. Seraphin. *de cis.* 518. & 907. Aloyf. Ricc. *in collect. decis. p. 5. collect. 1559.* Azor. *institur. moral. p. 2. lib. 6. c. 19. quæst. 10.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. gloss.* 18. num. 33. Nicol. Garc. *d. cap. 9. num. 51.* Campan. *in diuers. iuris. canon. rubr. 11. cap. 13. num. 373.* Stephan. Gratian. *discept. forens. ca. 177. num. 26.* Masfobr. *in praxi habendi concursus. prel. 7. dub. 22. num. 6.* secundum Romanam impress. Viuan. *in praxi iurispatronatus. lib. 2. cap. 4. nu. 6. in ult. impress.* Castro Palao *d. punct. 2. num. 5.* Rot. *in Senen. beneficij 18. Marij 1596. coram Littia. & decis. 54. num. 5. p. 1. recent. & in Mutinon. plebis. seu iurispatronatus 21. Februarij 1625. coram R. D. meo Coccino Decano. & in Bossanen. Parochialis 3. Junij 1626. coram bono mem. Baratto. inter eius impressas *dec. 946. num. 7.**

9. Ex qua quidem Ecclesie constructione acquiri iuspatronatus absque alia reservatione, nisi illud expresse remittatur, firmant Viuan. *d. p. 1. lib. 2. c. 1. num. 9.* Ferentil. *in annot. ad decis. 1. Buratti num. 14. litt. B.* quia probata constructione cum assensu Episcopi saltem tacito, & præsumpto, non est necesse probare alium assensum quoad acquisitionem. Cavaler. *dec. 336. ex num. 4.*

10. Tacitus autem consensus diocesanij Ordinarij colligitur ex institutionibus ipsius factis ad præsentationes patronorum, Koch. *de iurepatron. verb. pro eo. quæst. 8. num. 20.* Rot. *in Aquen. iurispatronatus 7. Nouembrii 1601. coram Card. Lanceloto iur. impressa per Marches. de commissionib. p. 1. pag. 454.* Beltramin. *d. dec. 220. Gregorij XV. num. 7.*

11. Expressum autem ipsius Ordinarij diocesanij consensum, qui requiritur *in cap. nobis 25. de iurispatron.* posse etiam ante creationem iurispatronatus interuenire, & postea, & quandoque firmarunt Cald. *consil. 6. de iurepatron. Koch. d. verb. pro eo. q. 4. num. 9.* Lambert. *d. lib. 1. p. 2. quæst. 1. art. 16. & quæst. 11. art. 16. num. 5.* Rot. *in Pientina iurispatronatus 13. Marij 1609. coram R. D. meo Decano. & in Brutorion. iurispatronatus 7. Maij 1612. coram bono mem. Vbaldo sen. Beltramin. d. num. 7.* Ego ipse *de officio Episcopi & potestate Episcopi p. 3. all. eg. 70. num. 21. vbi num. 23.* quod præstantus est ab Ordinario illius loci in quo fundatur, vel constituitur Ecclesia, & num. 30. quod Ordinarij nomine in hac materia venit quilibet Prælatus, etiam inferior, dummodo habeat Episcopalem iurisdictionem, & num. 32. extendo ad Capitulum Sede vacante.

12. *Competentior dotauerit.* Ergo dotantem insufficientem, quod arbitrabitur Ordinarius, non acquirere iuspatronatus, sed dici beneficium, tenent Lambert. *d. lib. 1. p. 1. q. 5. num. 11.* Nicol. Garc. *d. p. 5. cap. 9. nu. 52.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori eccles. resol. 123. num. 3. vers. declaratur.* Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarrj lib. 4. tit. 30. l. 1. de iurepatron. num. 31.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloss. 18. num. 53.* vbi ait quod debet prius constare dotem primam fuisse reductam de esse ad non esse, vt quis ratione secundæ acquirat iuspatronatus. Castro Palao *d. puncto 2. num. 6.*

13. Vnde illud non acquiri ex augmento dotis, bene resoluunt Aloyf. Ricc. *in d. praxi resol. 150.* Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap. 177. num. 24. & 25.* Rot. *decis. 521. p. 2. recent.* Ego ipse *d. allegat. 70. num. 15. & in collect. ad cap. quoniam 3. num. 9. de iurepatronat.*

14. Dotem autem huiusmodi ab initio foundationis sufficientem præsumi probat *cap. nemo 100. de consecrat. dist. 1.* Calderin. *conf. 10. post med. vers. pro parte contraria.* Verall. *decis. 62. p. 1. Gregor. XV. decis. 48. num. 5.* Rot. *in Tolerana iurispatronatus 11. Februarij 1627. coram R. D. meo Coccino Decano.* impressa per Viuan. post suam *praxim iurispatronat. decis. 112.*

15. In huius dotis datione, & assignatione requiri diocesani consensum, sicut in fundatione, & constructione, aduertit Viuan. *in d. praxi iurispatron. lib. 2. cap. 4. num. 17.* secundum nouiss. impress. subdens Diocesaniam antea qualitates dotantis exquirere debere, & quomodo velit dotem constituere, & an sit congrua, & sufficiens. Sed an sine particulari reservatione dotem dari acquirat iuspatronatus? Affirmatiue tenent Koch. *d. verb. dotauit. num. 4.* Rota *dec. 517. num. 2. p. 1. recentior. & decis. 674. num. 1. p. 2.* Durand. *die. 147. n. 1. & in discursu 283. n. 28. cum segg. Barbos. Collect. in Concil. Trid.*

Vtrum autem ad acquirendum iuspatronatus tria illa copulatiue requirantur, scilicet fundus, constructio, & dos? Non requiritur, sed vnum sufficere vt concurrat; cum iura alternatiue loquantur, videtur probare text. *in cap. nobis, & ibi gloss. verb. construxerit. cap. quoniam, & ibi gloss. verb. fundatores. de iurepatron. cap. filij. cap. decernimus. cap. monasterium 16. quæst. 7. cap. significauit. de testib. gloss. magna in cap. pia mentis 16. quæst. 7. Abb. in cap. ad audientiam. num. 10. & 11. de Eccles. gâstic. & in cap. proposuit. num. 1. de filijs presbyt. & ibi additio. idem Abb. in d. cap. nobis. num. 2. Cardin. num. 3. Ioan. Andr. num. 6. & 7. Butr. num. 1. Boich. etiam num. 1. Anchar. in princ. & num. 6. Hostian. 1. de iurepatron. Berol. in cap. quoniam. num. 95. eod. tit. Host. in summo. de iurepatron. num. 2. Abb. *consil. 54. num. 1. p. 1. & consil. 89. num. 1. & 3. p. 2.* Card. *consil. 122. num. 2. vers. ad quod respondeo.* Ioan. de Anania. *consil. 24. vers. istud probat, & ibi Bolognet. num. 6.* Menoch. *consil. 241. num. 1. & 4. & de presumpt. lib. 3. presumpt. 90. num. 4. & 5.* Lambert. *d. lib. 1. p. 1. quæst. 1. art. 1. num. 18. vers. venio igitur. c. 1. Spin. d. gloss. 4. princ. num. 28. & 29.* Paul. de Cavadinis *de iurepatronat. p. 3. num. 1.* Vgolin. *de officio Episcopi cap. 51. in princ. num. 6.* Franc. Leo *in thesuro fori Eccles. p. 2. cap. 6. num. 1.* Camil. Borrel. *in summo. decis. tom. 1. tit. 32. num. 23.* Verall. *decis. 133. p. 2. Rot. diuers. p. 1. decis. 598. num. 1. & p. 4. decis. 565. num. 2.* eadem Rot. *decis. 5. de iurepatron. in antiq. Aloyf. Ricc. in decis. curis Archiep. Neapol. decis. 72. num. 5. & seg. p. 1.* Rota apud Tambur. post tom. 3. de iure Abbatum *dec. 28. per tot.* Contra Rota. de Curte *de iurepatron. in princ. num. 3. ad fin. & num. 4. & in verb. Ecclesiam fundauit. num. 2. quæst. 2. & verb. construxit. num. 3. quæst. 3. & verb. dotauit. num. 1.* Abb. *consil. 106. num. 2. col. 1. in fine. vers. quod etiam. part. 2. & in cap. ad audientiam. num. 4. de Eccles. adificand. Ioan. de Anania consil. 24. num. 4. vers. illud probat.* Gregor. Lopez. *l. 1. gloss. 3. tit. 5. p. 1.* Perez. tom. 1. ordinum fol. 136. *vers. fundatione igitur. & folio 137. vers. sexto queritur.* Monet. *de commutat. ultim. veluntat. cap. 10. num. 202. vers. ego verò.* Nicol. Garc. *de benefici. p. 5. cap. 9. num. 44.* Castador. *decis. 6. num. 10.* de iurepatronat. existimantes ad acquirendum iuspatronatus tria copulatiue requiri, scilicet fundum, constructionem, & dotem, siue ab vno, siue à diuersis.*

Iuspatronatus honorificum in Ecclesia Conuentuali acquiritur ex sola constructione absque dote, *cap. nobis. de iurepatron. Lambert. p. 1. quæst. 11. art. 7. num. 5. & lib. 3. quæst. 1. princ. num. 5. cum segg.* Rota apud Tambur. post tom. 3. de iure Abbatum *decis. 28. num. 4.* Et huiusmodi iuspatronatus honorificum acquiritur etiam ex sola constructione absque reservatione, nisi expresse remittatur, qua Ecclesia deducitur de non esse ad esse, & cum constructor faciat expensas considerabiles, æquum est, vt in illa Ecclesia honorentur, & inuentur Christi fideles ad similia peragenda. Lambert. *d. lib. 1. p. 1. quæst. 2. art. 4. num. 12.* Rota apud Tambur. *vbi supra d. decis. 28. num. 5. & decis. 29. num. 2.*

16. Huiusmodi institutio Episcopo, & non alteri, &c.] Episcopum solum posse præsentatos à patronis, & per examem idoneos repertos instituire, resoluunt Lambert. *lib. 2. p. 3. quæst. 1. princ. art. 10. num. 1.* Mari. Antonin. *var. resol. lib. 1. resol. 47. num. 6. & resol. 55. num. 11. in fine.* Valer. Reginald. *in praxi fori penitent. lib. 30. tract. 3. num. 224.* Vgolin. *de officio Episcopi. c. 51. §. 4. num. 1.* Ego ipse *d. p. 3. alleg. 72. num. 176.* vbi num. 183. amplio ad Capitulum Sede vacante.

17. Et non alteri inferiori reseruetur.] Et ideo in Ecclesijs exemptis non posse reseruari institutionem præsentati à patronis alteri, quam Episcopo, nisi Rector illius loci fuerit Ordinarius, ordinariaque fungatur iurisdictione, refert *decisum Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarr. lib. 4. tit. 30. l. 1. de iurepatron. num. 62.*

18. Hæc causa necessaria, nempe priuilegio, seu præscriptione immemoriali, posse Prælatus inferioribus ius instituenti competere, resoluunt Lambert. *lib. 2. p. 3. quæst. 1. princ. art. 10. num. 11. & resol. 12. & resol. 47. num. 6.* Ego ipse *d. p. 3. alleg. 72. num. 184. & à num. 185.* verius credo institutionem etiam auctorizabilem inferioribus Prælatus præscriptione acquiri posse, & numero 188. quod Religiosis in Ecclesijs, que pleno iure eis subijciuntur, pertinet institutio, in illis verò, que

pleno iure ad illos non pertinent, institutio, & destitutio ad eos non spectat, sed Presbyteri ad illis presentandi ab Episcopo sunt instituendi, de quo etiam Erasmi à Cochier de iurisdic. ord. in exempros, p. 4. quæst. 80. Hieron. Roder. in compendio quæst. regul. resolut. 15. num. 13. vbi ait per

multa privilegia Apostol. collationem, & institutionem beneficiorum Regularium, etiam auctorizabilem, pertinere ad Monachos, & ad monasteria, quibus sunt unita, nec Episcopos in eorum vacatione posse edicta proponere, nec ad concursum vocare.

Presentetur beneficiandus ipsi Ordinario, aliàs institutio sit nulla.

C A P V T X I I I.

- 1 *Intelligitur quoad examen dumtaxat ab Ordinario faciendum de persona presentati.*
- 2 *Institutiones inferioribus ex immemorabili competentibus non sunt sublata per Concil.*
- 3 *Capitulum Sede vacante potest presentatos Clericos à patronis instituere.*

- 4 *Vicarius Episcopi, seu Capituli Sede vacante habens mandatum generale potest instituere presentatos.*
- 5 *Edictorum relaxatio in hac materia ad eos spectat, ad quos ante Concil. spectabat.*

^a Vide sess. 25. c. 9. c. illud & c. relatum. de iurepatron. Cœc. Maguntien. tempore Arnulphi c. 4. Concil. Salegustad. c. 13. & infr. c. 9.

Non liceat præterea^a patrono cuiusvis privilegij prætextu, aliquem ad beneficia sui iuris patronatus, nisi Episcopo loci Ordinario, ad quem prouisio, seu institutio ipsius beneficii cessante privilegio, iure pertineret, quoquomodo præsentare: aliàs præsentatio, ac institutio, forsan, & secuta, nulla sint, & esse intelligantur.

Refert decifum Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra lib. 4. tit. 30. l. 1. de iurepatron. num. 63. hoc decretum intelligendum esse quoad examen dumtaxat ab Ordinario faciendum de persona presentati, secundum cap. 13. sess. 7. non autem intelligendum ut censetur ablata institutio, quam saluam esse omnibus Episcopo inferioribus hoc idem Concilium voluit sess. 25. c. 9. ver. quod si ad inferiores, nec per id ceteri sublatae fundationes, veluti si fundator Capellæ reliquerit institutionem Capitulo. Institutiones Archidiaconis, & alijs inferioribus ex immemorabili competentibus non esse per Concilium sublatas, refert decifum Nicol. Garc. de benef. p. 9. c. 3. n. 19. ad 1. Capitulum Sede vacante posse presentatos clericos à patronis instituere, resoluunt Quarant. in summa Bullar. ver. b. Sede vacante q. 9. ver. quæ conclusio. Nicol. Garc. p. 5. cap. 7. num. 54. Azor. in sit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 38. q. 2. Ego ipse d. p. 3. alleg. 72. num. 183.

⁴ Vicarium Episcopi, seu Capituli Sede vacante non habentem mandatum limitatum, sed generale, posse instituere presentatos, probat cap. ex frequentibus, de institut. & ibi gloss. & Doctores, & in cap. fin. de officio Vicarij, lib. 6.

Roch. de Curte de iurepatronat. ver. competens, quæst. 31. Miles ver. Vicarius Episcopi, Couarr. lib. 3. variar. cap. 20. num. 7. Soar. de Pace in pract. tom. 2. prælud. 3. num. 7. & 8. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 9. §. 1. à num. 78. Zerol. in practi Episcop. part. 1. ver. Vicarius, §. 14. Azor. d. part. 2. lib. 3. cap. 44. quæst. 5. & lib. 6. cap. 22. quæst. 3. Nicol. Garc. de benef. part. 5. cap. 8. num. 84. cum seqq. Sbroz. de officio Vicarij lib. 2. quæst. 3. per tot. vbi num. 15. aduertit quod licet in hoc decreto dicatur institutionem fieri non debere nisi ab Episcopo loci Ordinario, & quod propter illas particulas, quoquo modo, & nisi, videantur exclusi similes casus, dissimiles, æquales, & maiores expressis, ac indirectos, tamen Vicarij non sunt similes, nec æquales, nec maiores Episcopis, sed vnus, & idem cum illis, ac prouide exclusi non censentur, sed Archidiaconi, Archipresbyteri, Decani, & Prapostiti.

Edictorum, siue citationum ad vocandos oppositores relaxatio, quæ fieri debet in presentationibus patronorum, & edicta ponere ante institutionem iurispatronatus, ad eos spectat, ad quos ante Concil. spectabat. Ita refert decifum Nicol. Garc. de benef. p. 9. cap. 3. num. 19.

S E S S I O X X I.

Laicos, & Clericos non conficientes, non adstringi iure diuino ad Communionem sub vtraque specie.

C A P V T P R I M V M.

- 1 *Doctores de materia cap. agentes.*
- 2 *Clerici non conficientes Eucharistiam sibi administrare possunt.*

- 3 *Laicus nisi in necessitate extrema mortis, & in absentia Sacerdotis Eucharistiam sibi administrare nequit.*

IT A Q V E sancta ipsa Synodus, à Spiritu sancto, qui spiritus est sapientiæ, & intellectus, (spiritus consilij), & pietatis, edocta, atque ipsius Ecclesiæ^a iudicium, consuetudinem secuta, declarat, ac docet, nullo diuino præcepto laicos, a Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub vtraque specie sumendum, neque vlllo pacto, salua fide dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat: nam^b, etsi Christus Dominus in vitima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis, & vini speciebus instituit, & Apostoljs tradidit: non tamen illa constitutio, & traditio eò tendunt, vt omnes Christi fideles statuto Domini ad vtramque speciem accipiendam astringantur. Sed neque ex sermone illo, apud Ioannem sexto, recte colligitur vtriusque speciei Communionem à Domino præceptam esse, vtrumque iuxta varias Sanctorum Patrum, & Doctorem interpretationes intelligatur. namque qui dixit^c: Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis: dixit quoque^d: Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum. Et qui dixit^e: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam: dixit etiam^f: Panis, quem ego dabo, caro

¹ Ibi c. 11. a Cœc. Constant. sess. 13. infr. can. 2.

^b Matth. 26. Marc. 14. Lucæ 22. 1. Cor. 11.

^c Ioann. 6. d Ibidem.

^e Ibidem.

^f Ibidem.